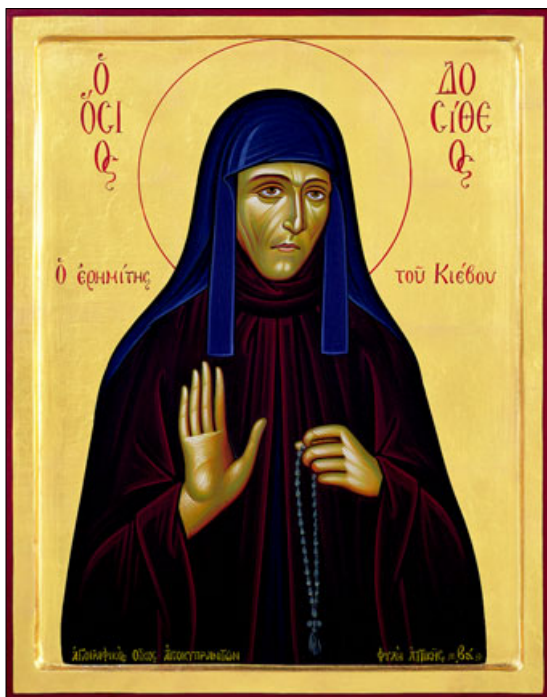

+ Μητροπολίτου Ὁρωποῦ καὶ Φυλῆς Κυπριανοῦ
Προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῶν Ἐνισταμένων

Ὁ Ὅσιος Δοσίθεος
Ὁ Ἐρημίτης τοῦ Κιέβου
1721-1776

Ἱερὰ Εἰκὼν τοῦ Ὁσίου Δοσιθέου

Ἀπολυτίκιον
Ὁσίου Δοσιθέου
τοῦ Ἐρημίτου τοῦ Κιέβου

Ἦχος δ΄. Ταχὺ προκατάλαβε.

Θεῶ ἐκ νεότητος,
όσιωθεῖσα σεμνή,
ὡς δόσις οὐράνιος,
τῇ Ἐκκλησίᾳ Χριστοῦ,
ἐφάνης Δοσίθεε·
σχῆμα γὰρ ἐναλλάξας,
καὶ τὸ φρόνημα ἅμα,
ἤθλησας ἐν σπηλαίῳ,
μέχρι τέλους ἀνδρείως·
διὸ καὶ νῦν σὲ τιμῶμεν,
Κιέβου τὸ καύχημα!

Περιεχόμενα

Χάρτης τῆς Ρωσίας τοῦ ΙΗ΄ αἰ.

Χρονολόγιον

Πηγές - Βοηθήματα

Βίος καὶ Πολιτεία

Χρονολόγιον

1672 - 1725	Πέτρος Α΄ ὁ Μέγας. Αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσίας.
1709 - 1761	Ἐλισάβετ Πετρόβνα. Αὐτοκράτειρα τῆς Ρωσίας ἀπὸ τὸ 1741.
1721	Γέννησις τοῦ Ἰοσίου Δοσιθέου.
1722	Γέννησις τοῦ Στάρετς Παΐσιου Βελιτσκόφσκυ.
1723 - 1730	Ὁ Δοσίθεος στὴν Ἱερὰ Μονὴ Ἀναλήψεως τῆς Μόσχας.
1730 - 1736	Ὁ Δοσίθεος στὸ πατρικὸ τοῦ σπιτί.
1736 - 1739	Ὁ Δοσίθεος ὡς Δόκιμος στὴν Λαύρα τοῦ Ἰοσίου Σεργίου Ραντονέζ.
1739	Ἐναρξις τοῦ ἐγκλείστου βίου στὰ σπήλαια τοῦ Κιτάγιεφ στὸ Κίεβο.
1744	Ἡ Αὐτοκράτειρα Ἐλισάβετ ἐπισκέπτεται τὸ Κιτάγιεφ. Ὁ Δοσίθεος γίνεται Μοναχός.
1759	Γέννησις τοῦ Ἰοσίου Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ.
1770 - 1775	Ὁ Ὅσιος Δοσίθεος στὰ Ἀπομακρυσμένα Σπήλαια τῆς Λαύρας.
1775	Ὁ Ὅσιος Σεραφεῖμ (ὡς λαϊκός) ἐπισκέπτεται τὸ Κιτάγιεφ.
1776	25η Σεπτεμβρίου. Κοίμησις τοῦ Ἰοσίου Δοσιθέου.

Πηγὲς - Βοηθήματα

- **Ζνόσκο Βλαδιμήρου**, *Ὁ Ρασοφόρος Μοναχὸς Δοσίθεος*, Κίεβο 1906, ἐπανέκδοσις Μόσχα 1997 καὶ Κίεβο 2000 [Ρωσιστί].
- ◆ **Ταϊσίας Μοναχῆς**, *Ρωσικὸς Ὁρθόδοξος Γυναικεῖος Μοναχισμὸς τῶν ΙΗ'-Κ' αἰώνων*, σελ. 28-32, Ἱερὰ Μονὴ Ἀγίας Τριάδος, Τζόρντανβιλ, Η.Π.Α., 1985 [Ρωσιστί].
- *Τὸ Πατερικὸν τοῦ Σολόφσκυ*, σελ. 137-154, Μόσχα 1991 [Ρωσιστί].
- ◆ **Λαζάρου Μόρ**, **Ἀρχιμανδρίτου**, *Ὅσιος Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ: Μία Πνευματικὴ Βιογραφία*, 1994, σελ. 31-32 [Ἀγγλιστί].
- **Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου**, **Ἱερομονάχου**, *Τὸ Συναξάριον*, τ. Ι, Σεπτέμβριος-Ὀκτώβριος, σελ. 196-198, ἐκδόσεις Ὁρμύλια 1998 [Ἀγγλιστί].
- ◆ *Τὸ Ἐρημητήριον τοῦ Κιτάγιεφ*, Κίεβο 2000 [Ρωσιστί].
- **Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου**, **Ἱερομονάχου**, *Νέος Συναξαριστὴς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας*, τ. Α', Σεπτέμβριος, σελ. 282-284, ἐκδόσεις Ὁρμύλια 2001 [Διασκευὴ ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ].

Διευκρίνισις

Γιὰ τὶς λέξεις, οἱ ὁποῖες σημειώνονται μὲ ἀστερίσκο (*) ὑπάρχουν ἐκτενέστερα στοιχεῖα στὶς **Σημειώσεις**.

Ὁ Ὁσῖος Δοσίθεος Ὁ Ἐρημίτης τοῦ Κιέβου 1721-1776

Βίος καὶ Πολιτεία

α. «Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα θὰ σκηνώσῃ μέσα σου...»

Εὐρισκόμεθα στὴν Ρωσία τοῦ 17^{οῦ} αἰῶνος...

Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς δεκαετίας τοῦ '70, ἕνας νέος ἦλθε στὸ Κίεβο ὡς Προσκυνητής... Ὀνομαζόταν Πρόχορος Μόσνιν. Ἡ καταγωγή του ἦταν ἀπὸ τὸ Κούρσκ. Ἀποτελοῦσε μέλος μιᾶς οἰκογενείας ἐμπόρων. Ἦθελε νὰ ἀφιερωθῇ στὸν Θεό, νὰ γίνῃ Μοναχός...

Κατὰ τὴν διάρκεια τοῦ προσκυνήματός του στοὺς Ἱεροὺς Τόπους τοῦ Κιέβου (*) ἀναζητοῦσε τὴν ἀπάντησι τοῦ Θεοῦ στὶς προσευχῆς του... Κάποιος τὸν συμβούλευσε νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν γνωστὸ Ἐρημίτη Δοσίθεο, ὁ ὁποῖος ἦταν ἔγκλειστος στὸ Κιτάγιεφ κοντὰ στὸ Κίεβο, γιὰ νὰ ζητήσῃ τὶς πνευματικῆς συμβουλῆς του... Εἶχε εἰδικὸ χάρισμα ἀπὸ τὸν Θεό...

Ὁ νεαρὸς Πρόχορος ἐπισκέφθηκε τὸν Ἐγκλειστο. Ἐνοιξοῦσε τὴν καρδιά του... Ἡ «ἀπάντησις» ποὺ ἀναζητοῦσε ἀπὸ τὸν οὐρανὸ τελικὰ τοῦ δόθηκε διὰ μέσου τοῦ Ἐρημίτου Δοσιθέου:

«Τέκνον τοῦ Θεοῦ, πῆγαινε στὸ Μοναστήρι τοῦ Σάρωφ καὶ μείνε ἐκεῖ... Αὐτὸς ὁ τόπος θὰ εἶναι ἡ λύτρωσί σου... Μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ, ἐκεῖ θὰ ὀλοκληρώσῃς τὶς ἀνθρώπινες περιπλανήσεις σου ἐπὶ τῆς γῆς... Μόνο ἀγωνίσου νὰ ἀποκτήσῃς τὴν ἀδιάλειπτη ἀνάμνησι τοῦ Θεοῦ... Νὰ ἐπικαλῆσαι συνεχῶς τὸ ὄνομά Του, λέγοντας: "Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, γιὰ τοῦ Θεοῦ, ἐλέησόν με τὸν ἁμαρτωλό!"... Ὁλη ἡ προσοχὴ καὶ ἡ ἄσκησίς σου νὰ εἶναι στραμμένη στὴν ἐργασία αὐτῆ... Ὅταν βαδίζῃς, ὅταν ξεκουράζεσαι ἢ εἶσαι ὄρθιος στὴν Ἐκκλησία, νὰ ἔχῃς τὴν ἀδιάλειπτη αὐτῆ προσευχὴ στὰ χεῖλιά σου καὶ στὴν καρδιά σου... Μὲ αὐτὴν θὰ ἀναπαύεσαι καὶ θὰ κατορθώσῃς τὴν πνευματικὴ καὶ σωματικὴ ἀγνότητα... Τότε τὸ Ἅγιο Πνεῦμα θὰ σκηνώσῃ μέσα σου... Καὶ θὰ ὀδηγήσῃ τὴν ζωὴ σου ἐν πάσῃ εὐλαβείᾳ καὶ ἀγνότητι... Στὸ Σάρωφ ὁ Ἁγούμενος Παχώμιος ζῆ μίᾳ θεάρεστῃ

ζωή... Ἀκολουθεῖ τὰ βήματα τῶν ἰδικῶν μας Ἀντωνίου (*) καὶ Θεοδοσίου (*)».

* * *

«Τὸ Ἅγιο Πνεῦμα θὰ σκηνώσει μέσα σου»...

Αὐτὰ τὰ λόγια μεταδίδουν μίαν οὐσιώδη Χριστιανικὴ Διδαχὴ, τὴν ὁποία ἔχουμε παραλάβει ἀπὸ τὸν Κύριό μας... Ὑποσχέθηκε νὰ στείλῃ τὸ «Πνεῦμα τῆς Ἀληθείας», τὸ «Ζῶν Ὑδωρ» στοὺς Μαθητὰς Του... Τὴν Διδαχὴ αὐτὴ μᾶς ἔχουν παραδώσει οἱ Ἅγιοι Ἀπόστολοι, οἱ Θεοφόροι Πατέρες καὶ ὅλοι οἱ Ὅσιοι καὶ πνευματοφόροι Ἀσκητές, οἱ ὁποῖοι ἦσαν φορεῖς τῆς Ὁρθοδόξου Παραδόσεως...

Ὁ ζηλωτὴς τῆς ἀρετῆς Πρόχορος ἔβαλε βαθεῖα στὴν καρδιά του αὐτὰ τὰ θεοφώτιστα λόγια, ὥπλισε τὸν ἑαυτό του μὲ ὑπομονὴ καὶ ἀποφάσισε νὰ τὰ ἐφαρμόσῃ... Πολλὰ χρόνια ἀργότερα, ὅταν ὁ ἴδιος εἶχε γίνεῖ ἓνα ἐκλεκτὸ σκεῦος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, γνωστὸς πλέον ὡς Ἅγιος Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ (*), ἀποκάλυψε τὴν θεμελιώδη αὐτὴ Διδαχὴ στὴν θαυμάσια συνομιλία του μὲ τὸν Ν.Α. Μοτοβίλωφ:

«Ὁ σκοπὸς τῆς χριστιανικῆς ζωῆς συνίσταται στὴν ἄποκτησι» τοῦ Ἁγίου Πνεύματος».

β. Ἡ μικρὴ Δαρεία

Ἄς γυρίσουμε ὅμως πίσω στὴν Κεντρικὴ Ρωσία, ἀνατολικά τῆς Μόσχας...

Στὴν ἐπαρχία Ριαζάν (*) ζοῦσε ἡ οἰκογένεια τῶν εὐγενῶν Τιάπκιν. Ἡ καταγωγὴ τῆς ἦταν ἀπὸ ἓναν Λιθουανὸ ἱππότη, ὁ ὁποῖος εἶχε καταταγῆ στὸν στρατὸ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου Ντονσκοῖ (*), τοῦ Μεγάλου Δουκὸς τῆς Μόσχας, τὸν ἸΔ' αἰῶνα, προκειμένου νὰ πολεμήσῃ τοὺς Τατάρους ἐπιδρομεῖς.

Γόνιοι τῆς εὐγενοῦς αὐτῆς οἰκογενείας ἦσαν ἐπίσης ἓνας μεγάλος ἀριθμὸς ἀπὸ σημαντικοὺς πολιτικοὺς ἀρχηγούς, ἐπαρχιακοὺς κυβερνητές, διπλωμάτες καὶ συμβούλους κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἐπομένων αἰώνων.

Τὸ 1721 ἡ οἰκογένεια Τιάπκιν ἀπέκτησε μίαν κόρη. Στὸ Ἅγιο Βάπτισμα τῆς δόθηκε τὸ ὄνομα τῆς Ἁγίας Μάρτυρος Δαρείας, ἡ ὁποία ἐορτάζει μαζὶ μὲ τὸν Ἅγιο Χρῦσανθο τὴν 19ῃ Μαρτίου.

Ὅχι πολὺ πρὶν ἀπὸ τὴν γέννησι τῆς Δαρείας, ἡ γιαγιά της εἶχε

ἀφιερωθῆ στὸν Θεό. Ἐκπληρώνοντας τὴν ὑπόσχεσί της, ἔγινε Μοναχὴ στὸ Μοναστήρι τῆς Ἀναλήψεως στὸ Κρεμλίνο τῆς Μόσχας καὶ ἔλαβε τὸ ὄνομα Πορφυρία.

Τὸ Μοναστήρι αὐτὸ εἶχε ἰδρυθῆ ἀπὸ τὴν Μεγάλῃ Δούκισσα Εὐδοκία, σύζυγο τοῦ προαναφερθέντος Ἁγίου Δημητρίου Ντονσκοῖ. Αὐτὴ ἡ ἰδρύτρια ἔγινε Μοναχὴ καὶ τὸ ἄφθαρτο Λεῖψανό της ἦταν στὸ Καθολικὸ τῆς Μονῆς... Εἶναι ἡ Ἁγία Εὐφροσύνη, ἡ ὁποία ἐορτάζει τὴν 7ῃ Ἰουλίου...

Ὅταν ἡ μικρὴ Δαρεία ἦταν δύο ἐτῶν, οἱ γονεῖς της πῆγαν μαζί της νὰ ἐπισκεφθοῦν τὴν Μοναχὴ Πορφυρία. Ἡ γιαγιά, μὲ τὴν πρώτη κι ὅλας ματιὰ, ἀγάπησε ἐγκάρδια τὴν μικρὴ καὶ εἶπε στοὺς γονεῖς της:

«Ὅχι, δὲν θὰ τὴν ἀφήσω νὰ φύγῃ ἀπὸ ἐδῶ... Θὰ τὴν ἐμπιστευθῶ στὴν εὐλογημένη Πριγκίπισσα Εὐφροσύνη... Αὐτὴ μὲ τίς ἰέρεις δεήσεις καὶ τὴν μητρικὴ τῆς φροντίδα θὰ τὴν ὀδηγήσῃ στὸ σωστὸ μονοπάτι τῆς ζωῆς...».

Βεβαίως, δὲν ἦταν καθόλου εὐκολο γιὰ τοὺς γονεῖς της νὰ ἀφήσουν τὸ νήπιο στὸ Μοναστήρι... Ἡ Γερόντισσα Πορφυρία ὅμως ἐπέμενε... Τελικὰ, μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ, οἱ γονεῖς ἔδωσαν τὴν ἀπρόθυμη συγκατάθεσί τους...

γ. Ἡ παιδαριο-γερόντισσα

Ἡ πολυτέλεια καὶ ἡ ἐλαφρότητα τῆς πατρικῆς κατοικίας παρέχωρησαν τώρα τὴν θέσι τους στὴν ἀπλότητα καὶ τὴν ἡσυχὴ σοβαρότητα τοῦ Κελλιοῦ καὶ τοῦ Μοναστηριοῦ... Αὐτὰ ἀποτελοῦσαν πλέον τὸ σπίτι τῆς μικρῆς Δαρείας...

Ἡ Δαρεία προσαρμόσθηκε ἀμέσως στὸ νέο της περιβάλλον. Ἐπέδειξε μία θαυμαστὴ σύνεσι, ἡ ὁποία εἶναι ἀσυνήθιστη ἀκόμη καὶ στοὺς μεγάλους... Ἦταν πράγματι μία *παιδαριο-γερόντισσα*...

Σοβαρὸ καὶ εὐφυὲς παιδί, ἀφιέρωσε ὅλη της τὴν προσπάθεια στὸ νὰ βοηθῆ καὶ ἀνακουφίξῃ τὴν σεβαστὴ καὶ ἀγαπημένη της γιαγιά... Μὲ μιὰ ματιὰ ἡ ἕνα γνέψιμο τῆς Γερόντισσας Πορφυρίας, καταλάβαινε ἀμέσως τί ἤθελε... Ἦταν διαρκῶς σὲ ἐγρήγορσι, ὥστε νὰ μὴ λυπῆ καὶ δυσαρεστῆ αὐτὴν...

Σύντομα ἔμαθε τὴν ὑπακοὴ καὶ τὴν καλὴ διαγωγὴ... Ὅταν ἡ γιαγιά της ἦταν ἄρρωστη, περνοῦσε ὅλη τὴν ἡμέρα στὸ πλάϊ τοῦ κρεβατιοῦ, χύνοντας πικρὰ δάκρυα... Ἦσαν καὶ οἱ δύο τους ἀχώριστες...

Μερικὲς φορές ἡ μικρὴ ξυπνοῦσε μέσα στὴ νύκτα καὶ δὲν ἔβλεπε τὴν γιαγιά της στὸ διπλανὸ κρεβάτι... Τότε, κλαίγοντας τὴν ἀναζητοῦσε... Στὸ σκοτεινὸ Κελλί, ὑπὸ τὸ ἀμυδρὸ φῶς τοῦ καντηλιοῦ, ἔβλεπε τὴν ἡλικιωμένη Μοναχὴ νὰ προσεύχεται κάνοντας μετάνοιες... Καθησύχαζε τὸ παιδί νὰ μὴ φοβᾶται καὶ τὸ προέτρεπε νὰ συνεχίσῃ τὸν ὕπνο του... Ἡ Δαρεία ὅμως παρακολουθοῦσε τὶς ὑπέροχες αὐτὲς προσευχὲς... Καὶ εὐχόταν νὰ μὴ ἀποκοιμηθῇ... Ἦθελε νὰ τὶς ἀκούῃ γιὰ πάντα!...

Ἡ Μοναχὴ Πορφυρία, μὲ φόβο Θεοῦ καὶ μεγάλη ἐπιμέλεια, ἐδίδασκε στὴν ἐγγονή της τὴν αὐτοκριτικὴ καὶ τὴν ταπείνωσι, τὴν ἐργατικότητα καὶ τὴν φιλανθρωπία... Ὁ εὐλογημένος αὐτὸς σπóρος ἦταν καλοδεχόμενος στὴν ἀγαθὴ γῆ, τὴν ἀθῶα ψυχὴ τῆς Δαρείας... Καὶ ἀπέδωσε πλούσιους πνευματικὸς καρπούς...

Ἡ ἀθῶα καρδιά της ἔγινε θερμὴ καὶ ἄναψε ἀπὸ τὸν ζῆλο καὶ τὴν ἀγάπη πρὸς τὸν Θεό... Μὲ τὸν πρῶτο κτύπο τῆς καμπάνας, ἔφερνε στὴν γιαγιά της τὸ μανδύα καὶ τὸ κομβοσχίονι... Καὶ τὴν παρῶτρυνε νὰ βιασθοῦν, ὥστε νὰ μὴ καθυστερήσουν στὴν Θεία Λειτουργία... Στὴν Ἐκκλησία ἦταν ἡσυχῆ... Ἀκολουθοῦσε τὶς κινήσεις τῶν Μοναχῶν... Προσευχόταν ἐνώπιον τῶν Ἀγίων Εἰκόνων... Ἔκανε μετάνοιες...

Μετὰ τὴν Λειτουργία, βοηθοῦσε πρόθυμα τὴν Γερόντισσα Πορφυρία, ἡ ὁποία ἔδινε βοήθεια στοὺς ζητιάνους ποὺ ἦσαν ἔξω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ Ναοῦ... Ὅταν ἡ γιαγιά της ἀντιλαμβάνοταν ὅτι ἡ Δαρεία προσπαθοῦσε νὰ ἀποφύγῃ κάποιον ἀχτένιστο ζητιάνο ποὺ φοροῦσε κουρέλια, προσκαλοῦσε τὸν φτωχὸ στὸ Κελλί της... Τότε, ἔβαζε τὴν μικρὴ νὰ σερβίρῃ στὸ τραπέζι... Ἔτσι ἔμαθε νὰ ἀγαπᾶ τοὺς φτωχοὺς καὶ νὰ μοιράζεται τὸ φαγητό της μαζί τους.

Στὸ Μοναστήρι ἡ *παιδαριο-γερόντισσα* ἔμαθε νὰ διαβάζῃ καὶ νὰ ἀπομνημονεύῃ προσευχὲς... Ἐπίσης, ἔμαθε νὰ διαβάζῃ ἀπὸ πνευματικὰ βιβλία χάριν τῆς γιαγιάς της, ἡ ὁποία ἄκουγε μὲ δάκρυα μετανοίας στὰ μάτια...

Κάθε ἀπόγευμα, πρὶν ἀπὸ τὸν συνηθισμένο κανόνα τους στὸ Κελλί, ἡ εὐλογημένη Δαρεία ἐξαγορευόταν στὴν Μοναχὴ Προφυρία τὶς ἀμαρτίες καὶ τὶς ἀταξίες τῆς ἡμέρας ποὺ πέρασε...

δ. Περίοδος δοκιμασίας

Ἐπτὰ χρόνια πέρασαν μέσα στὴν ἀγία αὐτὴ ἀτμόσφαιρα...

Ἡ Δαρεία, αὐτὸς ὁ μικρὸς ἄγγελος, σὲ ἡλικία ἐννέα ἐτῶν, θὰ

ἔπρεπε τώρα νὰ περάσῃ τὴν πρώτη μεγάλη θλίψι τῆς ζωῆς της... Θὰ δοκιμαζόταν ὡς χρυσὸς ἐν χωνευτηρίῳ... Τὸ ἀποτέλεσμα θὰ ἔδειχνε ὅτι ἦταν πράγματι πνευματικὸς χρυσός, πολύτιμο σκεῦος τοῦ Θεοῦ, προωρισμένο γιὰ μία πολὺ ἀνώτερη ζωὴ, ἀσύγκριτα ὑψηλότερη ἀπὸ τὴν κοσμικὴ μετριότητα.

Τὸ 1730 οἱ γονεῖς της ἦλθαν στὸ Μοναστήρι τῆς Ἀναλήψεως καὶ ἀνεκοίνωσαν τὴν ἀπόφασί τους... Ἡ Δαρεία ἔπρεπε νὰ ἐπιστρέψῃ στὸ σπίτι, ὥστε νὰ μορφωθῇ ὅπως ἄρμοζε στὴν εὐγενικὴ της καταγωγὴ...

Μετὰ ἀπὸ τόσα χρόνια ἀγγελικῆς ζωῆς σὲ ἓνα τόσο ἱερὸ περιβάλλον, ἡ ἀλλαγὴ αὐτὴ δὲν ἦταν βεβαίως κάτι εὐκολο... Ἡ ἡλικιωμένη ὁμως Μοναχὴ Πορφυρία θὰ ἐλάμβανε τὸ Μεγάλο Σχῆμα... Ἐπιθυμοῦσε περισσότερη μόνωσι καὶ ἡσυχία... Εὐλόγησε, λοιπὸν τὴν μικρὴ, ἀλλὰ ἐνάρετη ἐγγονὴ της μὲ μία εἰκόνα καὶ τὴν κατευώδωσε...

Ἦδη ἄρχιζε ἡ ἐξάχρονη δοκιμασία τῆς *παιδαριο-γερόντισσας*...

Τὸ νέο περιβάλλον, ἡ πολυτελὴς ἔπαυλις τῆς οἰκογενείας Τιάπκιν, ἦταν ὀδυνηρὰ διαφορετικὸ ἀπὸ τὸ εὐλογημένο περιβάλλον τῆς Μονῆς!... Ὅλα ἔδειχναν παράξενα γιὰ τὸν ἐννιάχρονο ἄγγελο...

Εἶχε συνηθίσει στὴν αὐστηρότητα, τὴν ταπεινὴν καὶ τὴν ἐγκράτεια... Ἐδῶ ἀντίθετα, ἐπικρατοῦσε ἐπιείκεια, ἀντιλογία, χαλαρότης καὶ ἀφθονία... Εἶχε συνηθίσει νὰ σηκώνεται ἐνωρὶς τὸ πρωῖ... Ἐδῶ ἔμεναν ὅλοι στὸ κρεβάτι μέχρι ἀργά... Ἡ ἡσυχία καὶ ἡ ἡρεμία τοῦ Μοναστηριοῦ εἶχε ἀντικατασταθῆ ἀπὸ δυνατὰ γέλια, φωνές, σχόλια, ἀφάνταστη ἐλαφρότητα... Στὴν Ἐκκλησίᾳ πῆγαιναν μόνο τὶς Κυριακὲς καὶ τὶς μεγάλες Ἑορτές... Χρόνος γιὰ προσευχὴ δὲν ὑπῆρχε... Καὶ γιὰ πνευματικὴ ἀνάγνωσι οὔτε λόγος νὰ γίνεταί...

Ἡ φωτισμένη Δαρεία δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ προσαρμοσθῇ στὸ κοσμικὸ αὐτὸ περιβάλλον... Καὶ οἱ γονεῖς της δὲν ἀπέκρυπταν τὴν δυσἀρέσκειά τους γιὰ τὴν στάσι τῆς κόρης τους...

Ἦταν ἡσυχῆ, ταπεινῆ, φιλικῆ καὶ δὲν προσέβαλλε ποτὲ κανέναν... Νῆστευε, δὲν ἔτρωγε Τετάρτες καὶ Παρασκευές, ἀπόφευγε ἐπίμονα τὸ κρέας καὶ τὰ γαλακτοκομικά... Εἶχε ἀντικαταστήσει τὸ μαλακὸ καὶ ἀνετο κρεβάτι της μὲ μία στενὴ σανίδα... Ἦταν ἐξ ἴσου εὐγενικὴ καὶ καλωσυνάτη μὲ ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, πλουσίους καὶ φτωχοὺς... Ἐφερνε ζητιάνους καὶ ἄστεγους μέσα στὸ σπίτι καὶ τοὺς ὠδηγοῦσε στὸ δωμάτιό της, ὅπου τοὺς ἔδινε φαγητὸ καὶ ὅ,τιδήποτε ἄλλο μποροῦσε νὰ συλλέξῃ...

Οἱ εἰρωνεῖες τῶν οἰκείων της γιὰ τὶς καθαρὰ μοναστικὲς αὐτὲς συνή-

θειές της, αλλά και ἡ δυσφορία καὶ τὰ παράπονά τους ἐξεφράζοντο ἀνοικτά:

«Πρέπει νὰ ντύνεσαι πιὸ ὄμορφα, ἀγαπητή μου Δαρεία... Ἐχομε ἐπίσημους ἐπισκέπτες ἀπόψε... Θέλεις ὅλοι νὰ λένε ὅτι ἓνα πλούσιο κορίτσι εὐγενικῆς καταγωγῆς κυκλοφορεῖ σὰν ζητιάνος;...».

Ἡ θεοφώτιστη παιδαριο-γερόντισσα ἀπαντοῦσε μὲ ἐτοιμότητα:

«Κανένας δὲν εἶναι πλουσιώτερος ἀπὸ τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό, τὸν οὐράνιο Βασιλέα... Καὶ ὅμως! κυκλοφοροῦσε σὰν ζητιάνος καὶ "οὐκ εἶχε ποῦ τὴν κεφαλὴν κλίνη"... Τί εἶμαι ἐγὼ μπροστά Του;!... Θέλω νὰ στολιζῶ τὸν ἑαυτό μου μὲ θεϊκὴ ἀρετὴ... Ὅχι μὲ φανταχτερὰ ροῦχα...».

Ἡ Δαρεία ἀπόφευγε ἐπίμονα τὰ παιδικὰ παιχνίδια καὶ τὶς κοσμικὲς διασκεδάσεις. Προτιμοῦσε νὰ ἀπομονώνεται καὶ νὰ περνᾷ τὸν χρόνο της μὲ προσευχὴ καὶ μελέτη πνευματικῆ... Ὅταν μάθαινε ὅτι θὰ ἔχουν ἐπισκέψεις, ἐξαφανιζόταν στὸ δωμάτιό της ἢ στὸν κήπο. Οἱ γονεῖς της καὶ οἱ καλεσμένοι σκορποῦσαν τὸν καιρὸ τους στὸ γλέντι καὶ στὸ ποτὸ μέχρι ἀργὰ τὸ βράδυ... Τελικὰ, ὅταν ἔφευγαν οἱ ἐπισκέπτες, οἱ οἰκεῖοι της ἐνοχλημένοι ζητοῦσαν ἐξηγήσεις ἀπὸ αὐτὴν...

Ἡ ἀπάντησις ποὺ ἔδινε ἦταν ἀξιοθαύμαστα λιτὴ καὶ σταθερὴ:

«Συνωμιλοῦσα μὲ τὸν Θεό... Ἡ Ἁγία Γραφὴ ἀναφέρει: "Ἐκκλινον ἀπὸ κακοῦ καὶ ποιήσον ἀγαθόν"...».

Καὶ οἱ γονεῖς, κουνώντας τὰ χέρια μὲ ἀπογοήτευσι, ἀπαντοῦσαν:

«Πρόσεξε!... Δὲν ἐντρέπεσαι γιὰ τὸν ἑαυτό σου;!... Ἄκου ἐκεῖ "ποιήσον ἀγαθόν"!... Δὲν καταλαβαίνεις ὅτι ὅλη σου αὐτὴ ἡ συμπεριφορὰ ντροπιάζει ὀλόκληρη τὴν οἰκογένεια;!...».

Τὰ χρόνια πέρασαν μέσα στὸ κλίμα αὐτό... Ἡ ἐνάρετη Δαρεία ἔφθασε στὰ δεκαπέντε της...

Μία τελικὴ δοκιμασία τῆς περιόδου αὐτῆς θὰ ἦταν καθοριστικὴ γιὰ τὸ μέλλον τοῦ ἐπίγειου αὐτοῦ ἀγγέλου.

Ἡ ματαιόδοξη οἰκογένειά της δὲν ἔπαυε νὰ ἐφευρίσκη τρόπους «θεραπειάς» τῆς «ἀνυπότακτης» κόρης... Τελικὰ, ἀποφάσισε ὅτι ἡ καλύτερη «θεραπεία» θὰ ἦταν ὁ γάμος. Παρὰ τὴν ἀσκητικὴ της ζωὴ, ἡ Δαρεία ἦταν μία ὡραία κοπέλλα... Καὶ οἱ ἀπολαύσεις τῆς ἔγγαμης ζωῆς θὰ τὴν ἀποσποῦσαν σίγουρα ἀπὸ τὶς «ἀνόητες» συνήθειές της...

Ἡ μικρὴ κοσμο-καλόγρια, ἃν καὶ ἐνώπιόν της δὲν ἔλεγαν τίποτε σχετικὸ, καταλάβαινε ὅτι αὐτὴ ἡ ἀποφασιστικῆς σημασίας στιγμὴ πλησίαζε σύντομα... Δὲν εἶχε ὅμως νὰ ἀντιμετωπίσῃ κανένα ἀπολύτως

δίλημμα... Ἡ καρδιά της, ἀθώα καὶ καθαρὴ, φλεγόταν ἀπὸ τὸν ἔρωτα τοῦ Οὐράνιου Νυμφίου Χριστοῦ... Τῆς ἦταν ἀδιανόητο νὰ ἐπιλέξῃ ἓναν ἐπίγειο νυμφίον καὶ νὰ προδώσῃ τὴν Ἀγάπῃ της!...

ε. Γιὰ τὴν ἀγάπῃ τοῦ Χριστοῦ

Ὁ Μάϊος τοῦ 1736 ἔφερε μία ὁμορφὴ, ζεστὴ καὶ πρώϊμη ἀνοιξὴ στὴν Ρωσία...

Κάποια στιγμὴ, οἱ ἀδελφές τῆς Δαρείας τῆς ἔκαναν τὴν πρότασι νὰ περάσουν τὴν ἡμέρα τους στὸ δάσος:

«Μᾶς ἀποφεύγεις συνέχεια...», τὴν ἐπέπληξαν, «καὶ ποτὲ δὲν μένεις μαζί μας... Ἀλλά, ἴσως τὴν φορὰ αὐτῆ...».

Πρὸς ἔκπληξί τους, ἡ Δαρεία συμφώνησε ἀμέσως... Ξεκίνησαν ὅλες μαζί... Πέρασαν μέσα ἀπὸ εὐωδιαστὰ λειβάδια καὶ ἔφθασαν στὸ δάσος... Αὐτὴ προπορευόταν...

Μετά ἀπὸ λίγη ὥρα, ἡ ἀπόστασι μεταξύ τους μεγάλωσε... Οἱ ἀδελφές της ἦσαν ἀπορροφημένες μὲ τὶς φυσικὲς ὁμορφιὲς τῆς διαδρομῆς... Ἡ Δαρεία δὲν ἔχασε τὴν εὐκαιρία... Προσευχήθηκε θερμὰ, ἔκανε τὸν σταυρὸ της καὶ ἄρχισε νὰ ἀπομακρύνεται γρήγορα...

Δὲν διέκοψε τὴν πορεία της ὅταν ἄκουσε τὶς μακρυνὲς φωνὲς καὶ τὰ κλάματα τῶν ἀδελφῶν της, οἱ ὁποῖες τὴν ἀναζητοῦσαν... Τὶς ἀγνόησε... Προορισμὸς της ἦταν ἡ Μόσχα...

Μετά ἀπὸ μία κοπιαστικὴ πορεία περίπου 180 χιλιομέτρων, ἔφθασε στὴν Μόσχα... Πλησίασε στὸ Μοναστήρι τῆς Ἀναλήψεως... Ἀπὸ τὸ πίσω μέρος τῆς Ἐκκλησίας, εἶδε τὴν ἡλικιωμένη Γερόντισσα Πορφυρία, τὴν Ἠγουμένη καὶ τὶς ἄλλες Ἀδελφές... Ποθοῦσε νὰ πέσῃ στὰ πόδια τους, νὰ ἀνοιξῇ τὴν καρδιά της στὴν ἀγαπημένη καὶ σεβαστὴ γιὰ τὴν της... Ἦταν ὅμως βέβαιη ὅτι οἱ γονεῖς της θὰ τὴν εὔρισκαν ἐὰν ἔμενε ἐκεῖ... Ἀπομακρύνθηκε γρήγορα ἀπὸ τὸ Μοναστήρι τῆς πρώτης ἀσκήσεως της χωρὶς νὰ πῆ τίποτε σὲ κανέναν.

Ἡ ἀπόφασί της ἦταν σταθερὴ... Γιὰ τὴν ἀγάπῃ τοῦ Χριστοῦ ἦταν ἔτοιμη νὰ θυσιάσῃ τὰ πάντα... Δὲν ἔπρεπε νὰ ἐπιστρέψῃ στὸ σπίτι τῶν γονέων της... Αὐτὴ ἀνῆκε ἀλλοῦ... Ἀκολουθοῦσε ἀποφασιστικὰ καὶ γενναῖα τὴν κλῆσι της...

Στὴν ἀγορὰ ἔκοψε τὰ μαλλιά της, φόρεσε ροῦχα νεαροῦ χωρικοῦ καὶ ξεκίνησε γιὰ τὴν Λαύρα τοῦ Ἁγίου Σεργίου (*)... Ἐπρεπε νὰ βαδίσῃ 40 ἀκόμη χιλιόμετρα... Ὅταν ἔφθασε ἐκεῖ, δὲν ἦταν πλέον ἓνα λεπτό,

χλωμό κορίτσι ευγενικής καταγωγής... Ήταν ήλιοκαμμένη και είχε τρόπους φτωχοῦ χωρικοῦ...

Ἡ φημισμένη Λαύρα δὲν τῆς ἦταν ἄγνωστη... Τὴν εἶχε ἐπισκεφθῆ στὸ παρελθὸν πολλὲς φορὲς μὲ τὴν Γερόντισσα Πορφυρία γιὰ προσκύνημα... Τώρα ὅμως δὲν εἶχε ἔλθει ὡς προσκυνητριά...

Παρουσιάσθηκε στὸν Ἠγούμενο ὡς ἕνας χωρικὸς μὲ τὸ ὄνομα Δοσίθεος... Ζήτησε νὰ τὸν δεχθοῦν στὴν Ἀδελφότητα ὡς Δόκιμο Μοναχό. Δὲν εἶχε ὅμως τὰ ἀπαραίτητα ἔγγραφα, τὰ ὁποῖα θὰ ἀποδεικνύαν ὅτι δὲν ἦταν δραπέτης ἢ φυγόδικος.

Οἱ γεροντότεροι Πατέρες τῆς Μονῆς ἔκαναν σύσκεψη... Τελικά, ἀποφάσισαν νὰ ἐπιτρέψουν στὸν νομιζόμενο Δοσίθεο νὰ ζήσει στὴν Λαύρα ἀνεπίσημα. Δὲν θὰ περνοῦσε ὅμως στὴν τάξι τῶν Δοκίμων, ἂν δὲν ἔφερνε τὰ ἀποδεικτικὰ ἔγγραφα.

Ὁ Δοσίθεος πρόκοψε πολὺ... Σύντομα ἔγινε ὑπόδειγμα ὑποτακτικοῦ. Μάθαινε εὐκόλα καὶ γρήγορα κάθε εἶδους ἐργασία... Ήταν πάντοτε πρόθυμος νὰ βοηθήσει τοὺς ἄλλους.

Ἄν καὶ νεαρὸ κορίτσι, τὴν διέκρινε τὸ ἀνδρεῖο καὶ ἀρρενωπὸ φρόνημα καὶ ἦθος... Ἔτσι, κανεὶς δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ ὑποψιασθῆ ὅτι ὁ νεαρὸς χωρικὸς Δοσίθεος ἦταν τὸ ἀθῶο καὶ ευγενικὸ κορίτσι Δαρεία...

Ἡ γενναίοψυχη παιδούλα ὅμως ἦταν καὶ αὐτὴ ἄνθρωπος... Ἐν μέσω ἀνδρῶν εἶχε νὰ πολεμήσῃ μὲ τὴν φύσι της... Ἀλλὰ ὁ φόβος τοῦ Θεοῦ τῆς ἔδινε πνευματικὴ σοφία... Καὶ προστάτευε τὸν ἑαυτὸ της μὲ τὴν ταπείνωσι καὶ τὴν αὐτομεμψία.

Πέρασαν τρία χρόνια... Ἡ μητέρα καὶ οἱ ἀδελφές τῆς Δαρείας ἤλθαν κάποτε στὴν Λαύρα γιὰ νὰ προσευχηθοῦν... Εἶχαν τέλεια ἄγνοια γιὰ τὴν τύχη τῆς εὐγενοῦς κόρης... Ἡ σεβαστὴ Γερόντισσα Πορφυρία τοὺς παρώτρυνε νὰ προσεύχωνται γιὰ νὰ τοὺς φανερώσῃ ὁ Θεὸς τὸ παιδί. Τελικά, φαίνεται ὅτι οἱ προσευχές τους εἰσακούσθηκαν...

Ὁ ὑποψήφιος Δόκιμος Δοσίθεος τότε βοηθοῦσε στὴν Ἐκκλησία... Ἄρχισε νὰ ἀνάβῃ τὰ καντήλια, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ὅτι οἱ οἰκεῖοι του ἦσαν παρόντες... Μία ἀπὸ τὶς ἀδελφές της προέτρεψε ψιθυριστὰ τὴν μητέρα:

«Κοίταξε προσεχτικὰ τὸν Δόκιμο ποὺ ἀνάβει τὰ καντήλια!...»...

«Μά, εἶναι ἕνας Μοναχός...» «Ὁχι, μητέρα!... Κοίταξε καλύτερα!... Κοίταξε τὰ μάτια καὶ τὸ σαγόνι του!... Εἶναι ἡ Δαρεία!...»...

Τὴν στιγμὴ ἐκείνη ὁ Δοσίθεος ἔτυχε νὰ γυρίσῃ πρὸς αὐτές... Ἡ μητέρα ἐνστικτωδῶς ἀνεγνώρισε τὸ χαμένο παιδί της!...

Ἡ οἰκογένεια ζήτησε ἀμέσως ἀπὸ ἕναν γνωστό της Ἱερομόναχο νὰ στείλῃ τὸν Δόκιμο ποὺ διακονοῦσε στὴν Ἐκκλησία νὰ τοὺς συναντήσῃ στὸ Κελλί τῆς φιλοξενίας... Ὅταν ὁ Δοσίθεος εἰδοποιήθηκε, ἔρριξε μίαν γρήγορη ματιὰ στὰ πρόσωπα ποὺ τὸν ζητοῦσαν... Ἄναγνώρισε ἀμέσως τοὺς οἰκεῖους του...

«Μὲ τὴν εὐλογία σας, πάτερ...», ἀπάντησε στὸν Ἱερομόναχο, «ἐνημερώστε τους ὅτι ἔρχομαι ἀμέσως...».

Ἄφησε ἀμέσως τὸν Νάο... Ἔτρεξε στὸ Κελλί του... Ἔδεσε κάποια ἀπαραίτητα πράγματα σὲ ἕνα δέμα... Χωρὶς χρονοτριβή, ἀποχαιρέτησε τὴν Λαύρα τοῦ Ἁγίου Σεργίου...

Ἡ εὐλογημένη καὶ γενναία Δαρεία, στὰ δεκαοκτώ της χρόνια, ἦταν ἔτοιμη νὰ ὑποβληθῇ καὶ σὲ νέες θυσίες γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ... Ὁ οὐράνιος Νυμφίος εἶχε αἰχμαλωτίσει πλήρως τὴν καρδιά της...

Ξεκίνησε γιὰ τὸ μακρυνὸ Κίεβο μὲ τὰ πόδια.

Ἡ μητέρα της καὶ οἱ ἀδελφές της περίμεναν μάταια...

5. Στὴν Λαύρα τοῦ Κιέβου

Τὸ ταξίδι μέχρι τὸ Κίεβο δὲν ἦταν καθόλου εὐκολο... Ἔπρεπε νὰ διανυθοῦν περίπου 500 χιλιόμετρα...

Ἡ νεαρὴ Προσκυνητρία ἦταν ἐκτεθειμένη στὰ καιρικὰ φαινόμενα, τὰ ἄγρια ζῶα καὶ τοὺς ληστές...

Ἡ Πρόνοια τοῦ Θεοῦ ὅμως φρόντισε γιὰ ὅλα... Τροφή καὶ στέγη τῆς πρόσφεραν κάποιες εὐσπλαγχνες ψυχές στὰ διάφορα χωριά. Ἡ Ρωσία ἐκείνη τὴν ἐποχὴ εἶχε πολλοὺς Προσκυνητές. Καὶ ὑπῆρχαν πολλοὶ καλόκαρδοι ἄνθρωποι πρόθυμοι νὰ προσφέρουν φιλοξενία χάριν τοῦ Κυρίου μας. Ἔτσι, ἤλπιζαν ὅτι θὰ κέρδιζαν καὶ τὶς προσευχές τῶν Προσκυνητῶν... Στὸ πρόσωπό τους ἔβλεπαν τοὺς ἀφωσιωμένους δούλους καὶ ὑπηρέτες τοῦ Θεοῦ...

Τὸ ἐπικίνδυνον ὁδοιπορικὸ εἶχε αἴσιο τέλος... Ἡ γενναία Δαρεία μὲ τὴν χάρι τοῦ Κυρίου μας ἀξιώθηκε τελικὰ νὰ ἀντικρίσῃ στὴν ἀπέναντι ὄχθη τοῦ ποταμοῦ Δνειπέρου (*) τοὺς χρυσοῦς τρούλλους καὶ τὸ ὑψηλὸ λευκὸ καμπαναριὸ τῆς περίφημης Λαύρας τῶν Σηπλαιῶν (*) στὸ Κίεβο.

Παρουσιάστηκε στὸν ἀναπληρωτὴ τοῦ Ἡγουμένου τῆς Λαύρας, Ἄρχιμανδρίτη Ἰλαρίωνα Νεγκρεμπέτσку.

«Ἄγιε Πατέρα, εἶμαι ἀγρότης... Ἐργαζόμουν στὸ κτῆμα ἐνὸς μεγάλου Ρώσου εὐγενοῦς... Ὀνομάζομαι Δοσίθεος... Ἀπὸ πολὺ

νέος ἤθελα νὰ γίνω Μοναχός. Καὶ τῶρα ἐπιθυμῶ νὰ ἀφιερῶσω τὸν ἑαυτό μου στὴν ὑπηρεσία τοῦ Σωτῆρος μας Ἰησοῦ Χριστοῦ... Δεχθῆτε με ὑπὸ τὴν προστασία τῆς Βασιλίσσας τῶν Οὐρανῶν... Θὰ κοπιᾶσω ἐδῶ μέχρι τελευταίας μου ἀναπνοῆς... Δὲν θὰ κάνω τίποτε μεμπτό... Δὲν θὰ κηλιδῶσω τὴν ἀγιότητα αὐτοῦ τοῦ Ἱεροῦ Τόπου...».

Ἡγούμενος τῆς Λαύρας τῶν Σπηλαίων ἦταν τότε ὁ Μητροπολίτης Ραφαὴλ Ζαμπρόφσκυ, τοῦ ὁποίου τὰ ἀφθαρτα Λείψανα ἀνακαλύφθηκαν ἀργότερα σὲ μία κρύπτη στὸν Καθεδρικό Ναὸ τῆς Ἁγίας Σοφίας στὸ Κιέβο.

Ὁ Ἀρχιμανδρίτης Ἰλαρίων ἐνημέρωσε τὸν Μητροπολίτη γιὰ τὸ αἶτημα τοῦ νεαροῦ χωρικοῦ Δοσιθεοῦ... Ὁ Μητροπολίτης κάλεσε τὸν Προσκυνητὴ καὶ συνωμίλησαν γιὰ λίγη ὥρα... Ὅμως, ἂν καὶ ἐντυπωσιάσθηκε ἀπὸ τὴν εὐφυΐα καὶ τὴν πνευματικὴ διαίσθησι τοῦ νεαροῦ ἀγρότη, ἀπάντησε ἀρνητικά:

«Φίλε μου, ὅπως γνωρίζεις, τὸ Αὐτοκρατορικό Διάταγμα ἀπαγορεύει τὴν ὑποδοχὴ στρατιωτῶν ἢ ἀγροτῶν σὲ ὅποιαδήποτε Μοναστικὴ Ἀδελφότητα χωρὶς ἐγγραφα ἀπὸ τὶς ἀρμόδιες Ἀρχές... Καὶ ὄχι μόνο αὐτό: ὁ νόμος ἀπαιτεῖ νὰ γίνῃ ἔρευνα, ὥστε νὰ διαπιστωθῇ ὁ λόγος τῆς ἀποδεσμεύσεως ἀπὸ τὸν στρατὸ ἢ ἀπὸ ἄλλη ὑπηρεσία... Ἐπίσης, προβλέπεται ὅτι οἱ μορφωμένοι ἄνθρωποι μποροῦν νὰ γίνουν Μοναχοὶ μόνο μὲ ἄδεια τῆς Αὐτοῦ Αὐτοκρατορικῆς Μεγαλειότητος μαζί μὲ ἀπόφρασι τῆς Ἱερᾶς Συνόδου στὴν Ἁγία Πετρούπολι...».

Ἡ ἀπάντησις αὐτὴ τοῦ σεβαστοῦ Ἡγουμένου βοήθησε τελικὰ τὴν Δαρεΐα νὰ συνειδητοποιήσῃ ὅτι ὁ κατάλληλος τόπος γιὰ νὰ ἐκπληρωθῇ ὁ εὐσεβὴς πόθος της δὲν ἦταν μία ὀργανωμένη Μοναστικὴ Κοινότητα...

Ἦλθαν τότε στὸν νοῦ της οἱ λόγοι τοῦ Κυρίου μας:

«Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἐλθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτὸν καὶ ἀράτω τὸν σταυρὸν αὐτοῦ καὶ ἀκολουθεῖτω μοι».

Ἀπομακρύνθηκε ἀπὸ τὴν Λαύρα καὶ τὰ ἄλλα Μοναστήρια τοῦ Κιέβου...

Ὁ σταυρός της ἦταν ἡ ἀναχωρητικὴ ζωή...

Θὰ ἀκολουθοῦσε τὰ βήματα τοῦ εὐλογημένου Ὁσίου Ἀντωνίου (*) τῶν Σπηλαίων...

ζ. Στὸ Ἐρημητήριο τοῦ Κιτάγιεφ

Στὰ νοτιώτερα περὶχωρα τοῦ Κιέβου, ὑπάρχει ἕνας δασώδης λόφος, γνωστὸς ὡς Κιτάϊ (Φρούριο)... Ἔχει μίᾶ ὑπέροχη πανοραματικὴ θέα πρὸς τὸν ποταμὸ Δνείπερο, τὸ Κιέβο καὶ ὅλη τὴν γειτονικὴ περιοχὴ...

Ἦδη ἀπὸ τὸν ΙΑ' αἰ. ἀποτελοῦσε τόπον ἀσκήσεως Μοναχῶν... Ἐρημώθηκε ἀργότερα ἀπὸ τοὺς Τατάρους... Τὸ ΙΖ' αἰ. εὐδόκησε ὁ Κύριος νὰ ὀργανωθῆ καὶ πάλι ἐκεῖ ἕνα Ἐρημητήριο ὡς Μετόχι τῆς Λαύρας... Φιλοξενοῦσε ὅσους εἶχαν τὴν κλησὶ γιὰ τὸν ἀναχωρητικὸ βίον...

Τὸ ξύλινο Καθολικὸ τοῦ Ἐρημητηρίου κτίσθηκε τὸ 1716 καὶ ἦταν ἀφιερωμένο στὸν Ὅσιο Σέργιο τοῦ Ραντονέζ...

Στὰ ὄρια τοῦ Ἐρημητηρίου, ὑψηλότερα στὴν κορυφὴ τοῦ λόφου, ὑπῆρχε ἕνα σύστημα σπηλαίων-κρυπτῶν ὑπὸ τὴν γῆν, ὅπως καὶ στὴν Λαύρα... Ἐκεῖ κατὰ καιροὺς εἶχαν ζήσει ὡς Ἐγκλειστοὶ γενναῖοι ἀθλητὲς τοῦ Κυρίου...

Ἡ Δαρεΐα ἀποφάσισε τελικὰ νὰ τοὺς μιμηθῆ... Ἐπέλεξε μίᾶ ἀπὸ ἐκεῖνες τὶς σπηλιὲς γιὰ νὰ ζήσει μυστικά... Ἡ ἀφάνεια τῆς σπηλιάς τῆς ἔδωσε τὴν ἐλευθερίαν ποὺ ἀναζητοῦσε...

«Ἐν τοῖς σπηλαίοις καὶ ταῖς ὀπαῖς τῆς γῆς...».

Ἡ ζωὴ τοῦ Δοσιθέου ἦταν ἀφάνταστα σκληρὴ μέσα στὴν ὑγρὴ σπηλιά... Ἔπρεπε γιὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Χριστοῦ νὰ ὑπομείνῃ σωματικὲς στερήσεις καὶ μεγάλες ταλαιπωρίες...

Εἶχε ὁμως ἀγαπήσει τὸν Κύριό μας *«ἐξ ὅλης τῆς καρδίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς ψυχῆς καὶ ἐξ ὅλης τῆς διανοίας καὶ ἐξ ὅλης τῆς ἰσχύος»* αὐτῆς...

Μὲ ὀδηγὸ αὐτὴ τὴν θεῖαν ἀγάπην, πολέμησε γενναῖα ἐναντίον τῶν παγίδων τοῦ ἐχθροῦ καὶ τοῦ σαρκικοῦ φρονήματος...

Ἔνας Μοναχὸς ἀπὸ τὸ γειτονικὸ Ἐρημητήριο τοῦ Κιτάγιεφ τοῦ ἔφερε ψωμὶ καὶ νερό... Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Μεγάλης Σαρακοστῆς ὁ Δοσιθέος δὲν δεχόταν οὔτε καὶ αὐτὴ τὴν μικρὴ παρηγορίαν...

Παρέμενε πλήρως ἀπομονωμένος... Ἐβγαίνει μόνο τὴν νύκτα γιὰ νὰ μαζέψῃ λίγα βρῦα καὶ ρίζες γιὰ νὰ τραφῆ...

Ἀκόμη καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ χειμῶνος, ποὺ ἐκεῖ εἶναι ἰδιαίτερα βαρὺς, ὁ Δοσιθέος δὲν ἀναβε ποτὲ φωτιὰ μέσα στὴν σπηλιά του... Τὸν ἐξέστανε ἡ Θεῖα Χάρις διὰ μέσου τῆς θερμῆς προσευχῆς του!...

Μετὰ ἀπὸ χρόνια, ὅταν κάποιος τὸν ἐρώτησε σχετικὰ μὲ αὐτὸ τὸ ἄθλημα, ἀπάντησε:

«ὦ Κύριε!... ὦ Κύριε!... Μὲ τὸ φῶς τῆς ὄψεώς Σου θὰ δοῦμε κι ἐμεῖς τὸ φῶς... Εἴμαστε φτωχοὶ ἁμαρτωλοί... Μέσα στὸ σκοτάδι τῆς νύκτας κρύβουμε τοὺς ἑαυτοὺς μας ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα μάτια... Νομίζουμε ὅτι κανένας δὲν μᾶς βλέπει... Ἀλλὰ ὁ Θεός;... Ἄραγε, δὲν βλέπουν οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Κυρίου

τὸ καλὸ καὶ τὸ κακὸ σὲ ὅποιοδήποτε μέρος;... Ἄν εἶναι ὁρατὴ ἐνώπιόν Του ἡ ὀλοκληρωτικὴ καταστροφή στὴν κόλασι, πόσο μᾶλλον ἡ καρδιά τοῦ ἀνθρώπου... Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Θεοῦ βλέπουν τὰ πάντα... Ὁ φύλακας Ἄγγελος καὶ ἡ συνείδησί μας μαρτυροῦν ὅλες τὶς σκέψεις καὶ τὶς πράξεις μας... Συναισθανόμενος αὐτό, δὲν ὑπάρχει γιὰ μένα διαφορὰ στὴν κατοικία μου, εἴτε ὑπάρχει φωτιὰ εἴτε δὲν ὑπάρχει... Βλέπω δίπλα μου τὴν θεϊκὴ Ὀψι Του... Αἰσθάνομαι ὅτι ἀκούει τὰ λόγια μου...».

Σὲ ἄλλους εἶχε ἀπευθύνει τὶς ἐξῆς συμβουλές, οἱ ὁποῖες ὅμως ἦσαν ἐνδεικτικὲς μιᾶς βαθειᾶς προσωπικῆς πείρας:

«Μὴν ἀναφέρεσαι στὴν τροφή, τὴν στέγη καὶ τὰ λοιπὰ ἀσήμαντα πράγματα... Ὁδήγησε τὴν ζωὴ σου μετὰ φόβου καὶ τρόμου.. Φύλαξε τὸν φόβο αὐτὸ σὰν ἓνα πουλάκι τοῦ Παραδείσου, ὥστε νὰ μὴν πετάξῃ μακριά... Ἄν σοῦ ξεφύγῃ, δὲν θὰ καταφέρῃς νὰ τὸ ξαναπιάσῃς... Ἐπομένως, ἀσφάλισε τὸν ἑαυτὸ σου σὲ ἓνα κελλί... Συμμάζεψε τὶς σκέψεις σου... Δέσμευσε τὰ αἰσθήματά σου μὲ νῆψι καὶ προσοχή... Οἱ ἀπολαύσεις εἶναι προσωρινές... Ἡ ἀρετὴ εἶναι ἀθάνατη... Εἶσαι εὐφυής, ἄρα κάνε τὴν ἐπιλογή σου...».

* * *

Ὁ γενναῖος Δοσίθεος λοιπὸν προσευχόταν καὶ ἀγωνιζόταν ἐν τῷ κρυπτῷ ὑπὸ τοὺς λαμπροὺς ὀφθαλμοὺς τοῦ Παντογνώστου Σωτῆρος μας Χριστοῦ... Ἐκεῖνος ὅμως εἶχε πεί, ὅτι *«οὐδὲν ἐστὶ κεκαλυμμένον ὃ οὐκ ἀποκαλυφθήσεται, καὶ κρυπτὸν ὃ οὐ γνωσθήσεται»...*

Ἔτσι, στὸν κατάλληλο καιρὸ, ὁ Κύριός μας εὐδόκησε νὰ ἀποκαλυφθῇ μὲ τρόπο θαυμαστὸ αὐτὸς ὁ κρυμμένος *«πολύτιμος μαργαρίτης»*.

η. Ἐνα ἀπροσδόκητο δῶρο

Πέρασαν πέντε χρόνια σκληρῶν ἀσκητικῶν κόπων καὶ ἀγώνων...

Ὁ Ἐρημίτης Δοσίθεος, ἂν καὶ μόνο 23 ἐτῶν, ἦταν ἤδη ἐντυπωσιακὰ ὠριμος στὴν πνευματικὴ ζωὴ... Ἡ Σοφία τοῦ Θεοῦ εἶχε σκηνώσει στὴν καρδιά του... Δὲν εἶχε ὅμως ἀκόμη λάβει τὸ Μοναχικὸ Σχῆμα...

Κατὰ τὸ τέλος τοῦ Αὐγούστου ἐκείνης τῆς χρονιάς τοῦ 1744, ἡ Αὐτοκράτειρα τῆς Ρωσίας Ἐλισάβετ Πετρόβνα (*) ἐξέφρασε τὴν εὐσεβῆ τῆς ἐπιθυμία νὰ ἐπισκεφθῇ τὸ Κίεβο καὶ τοὺς Ἱεροὺς Τόπους του.

Ἡ Αὐτοκράτειρα ἦταν τότε περίπου 34 ἐτῶν. Κόρη τοῦ Πέτρου Α' (*), εἶχε ἀνέλθει στὸν Θρόνο πρὶν ἀπὸ τρία χρόνια. Ἄν καὶ περιτριγυριζόταν πάντοτε ἀπὸ μία εὐφυῆ καὶ ἐκθαμβωτικὴ Αὐλὴ καὶ ἦταν γνωστὴ γιὰ τὴν εὐχάριστη διάθεσί της καὶ τὴν σπατάλη της, ὅμως ἦταν συνειδητοποιημένη Ὁρθόδοξη Χριστιανή... Ἡ βασιλεία της εἶχε ἐμφυσήσει νέα πνοὴ στὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρωσίας μετὰ ἀπὸ τὶς κρατικὲς

ἐπεμβάσεις κατὰ τὴν διάρκειά τῆς βασιλείας τοῦ πατέρα της καὶ τῶν διαδόχων του, ἐμπνευσμένες ἀπὸ τὸν Γερμανικὸ Προτεσταντισμὸ.

Ἡ ἐπίσκεψις τῆς Αὐτοκράτειρας στὸ Κίεβο περιελάμβανε πολυτελεῖς καὶ ἐπιβλητικὲς τελετές, ἀλλὰ καὶ ἱερὰ προσκυνήματα...

Στὸ Ἐρημητήριο τοῦ Κιτάγιεφ εἶχε κάποτε ζήσει ὁ πρόγονός της Πρίγκιπας Ἀνδρέας Μπογκολιούμπσκου... Ἔτσι ἀποφάσισε νὰ τὸ ἐπισκεφθῆ...

Τότε ἦταν ποὺ κάποιος τῆς μίλησε γιὰ τὸν Ἐγκλειστο Δοσίθεο, ὁ ὁποῖος πρὶν ἀπὸ πέντε χρόνια εἶχε ἐγκατασταθῆ σὲ ἓνα ἀπὸ τὰ σπηλαια, λίγο πρὶν πάνω, στὴν κορυφὴ τοῦ λόφου...

Ἡ Αὐτοκράτειρα ζήτησε νὰ τὸν ἐπισκεφθῆ... Ἀμέσως, ἓνα ξύλινο μονοπάτι μὲ σκαλοπάτια τοποθετήθηκε, ὥστε νὰ μπορέσῃ ἡ ὑψηλὴ ἐπισκέπτρια νὰ βαδίσῃ μὲ ἀξιοπρέπεια ὡς τὴν εἴσοδο τοῦ σπηλαίου...

Ἦταν ἔφθασε, κάλεσε τὸν Ἐρημίτη νὰ ἐξέλθῃ...

Ὁ Δοσίθεος ἀνυποψίαστος ἄνοιξε τὴν ταπεινὴ εἴσοδο τοῦ Ἀσκητηρίου καὶ ξαφνιάστηκε: ἐνώπιόν του ἡ Αὐτοκράτειρα Πασῶν τῶν Ρωσιῶν, πλῆθος ἱεραρχῶν, εὐγενῶν καὶ κυβερνητικῶν ἀξιωματούχων!...

Ἐνστικτωδῶς, ὁ Ἐρημίτης ἔπεσε στὸ ἔδαφος συντετριμμένος καὶ ἔκρυψε τὰ μάτια του ἀπὸ τὴν διακεκριμένη αὐτὴν αὐτοκρατορικὴ συνοδία...

Ἡ Ἐλισάβετ τὸν ἐρώτησε:

«Δοῦλε τοῦ Θεοῦ, κοπιᾶζεις γιὰ τὴν σωτηρία σου ἐδῶ πολὺ καιρὸ;...».

Καὶ ἐκεῖνος ἀπάντησε ταπεινά:

«Μεγαλειοτάτη, ἀπὸ τότε ποὺ ἔμαθε ἡ ψυχὴ μου νὰ εἶναι προσεκτικὴ!... Ἀπὸ τὴν στιγμὴ ἐκείνη, ἡ ἐσωτερικὴ μου ζωὴ ξεκίνησε... Καὶ μέχρι τώρα δὲν μὲ ἔχει ἐγκαταλείψει, μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ...».

«Καὶ γιατί ἐπέλεξες τέτοιο περίλυπο καὶ αὐστηρὸ τρόπο ζωῆς;...».

«Ὁ Κύριός μας εἶπε: “Ἡ λύπη ὑμῶν εἰς χαρὰν γενήσεται”... Μόνο ἡ “στενὴ πύλη” καὶ ἡ “στενὴ καὶ τεθλιμμένη ὁδὸς” ὀδηγοῦν τὸν ἄνθρωπο στὴν αἰώνια ζωὴ, Μεγαλειοτάτη. Ἡ γῆ αὐτὴ εἶναι ἡ ἐξορία μας... Πρέπει νὰ συνηθίσουμε στὶς δοκιμασίες... Ἔτσι μόνο θὰ ἀξιωθούμε νὰ κληρονομήσουμε τὴν εὐλογημένη κατάστασι ποὺ ἔχουμε ἀπολέσει... Αὐτὴ μόνο εἶναι αἰώνια...».

«Δηλαδή, ἐννοεῖς ὅτι ἔχεις γίνεῖ ἀποφασιστικώτερος μετὰ ἀπὸ τὴν ἐπιλογὴν σου αὐτῆς;... Δὲν ἔχεις μετανοήσει ποὺ ἄφησες

πίσω σου τὶς κοσμικὲς ἀπολαύσεις;... Δὲν ἀντιμετώπισες ποτὲ τὸ δίλημμα νὰ κατέβης ἀπὸ τὸ σταυρό;...».

«Μεγαλειοτάτη, ἴσως ὁ σταυρὸς μου νὰ εἶναι βαρὺς... Ἴσως νὰ καταρρέω μὲ ἰδρῶτα καὶ αἷμα ὑπὸ τὸ βάρος του... Ἄλλὰ, εἶμαι ἀποφασισμένος νὰ ὑπομείνω ὡς τὴν τελευταία στιγμή, μὲ ὅποιοδήποτε τίμημα... Γνωρίζω ὅτι τὸ μονοπάτι ποὺ ἔχω ἐπιλέξει εἶναι γεμᾶτο ἀγκάθια... Ὅμως θὰ συνεχίσω νὰ ἔρπω μέχρι νὰ ἐξαντληθῶ... Ποτὲ δὲν θὰ ὑποκύψω, ὥστε νὰ γίνω ἓνας ντροπιασμένος λιποτάκτης... Δὲν θὰ ἤθελα νὰ καταδικασθῶ μαζί μὲ τὸν ἐξ εὐωνύμων ληστή... Οἱ στρατιῶτες ποὺ μένουν ἀνάπηροι ἢ χάνουν τὴν ζωὴ τους στὴν μάχη, δὲν ἔχουν ἄραγε καὶ αὐτοὶ μερίδιο στὶς τιμὲς ποὺ ἀποδίδονται σὲ ὅσους ἐπιζήσουν καὶ ἐορτάζουν τὴν νίκη;... Χωρὶς αἱματοχυσία δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρχη ἐορτὴ καὶ νίκη... Ἡ δική μας ἐορτὴ δὲν γίνεται ἐδῶ, ἀλλὰ στὴν ἄλλη ζωὴ... Ἐκεῖ μᾶς περιμένει εἴτε μία στέψις εἴτε μία καταδίκη...».

«Δοῦλε τοῦ Θεοῦ, τὰ λόγια σου ἀγγίξαν τὴν καρδιά μου... Βλέπω, ὅτι παρὰ τὴν νεότητά σου, ὁ Κύριος σοῦ ἔχει δώσει σοφία καὶ πείρα... Θὰ ἤμουν εὐχαριστημένη νὰ σοῦ ἀπέδιδα τιμὲς στὸ μέλλον, ἂν συμφωνοῦσες νὰ ἄφηνες τὸ Ἐρημητήριό σου καὶ νὰ ὑπηρετοῦσες τὴν χώρα μας...».

«Μεγαλειοτάτη!... Οὔτε ὁ χρυσός, οὔτε τὸ ἀσήμι πλουτίζουν τὴν ψυχὴ... Μόνο ἡ ἀρετὴ μᾶς πλουτίζει... Ὅταν ὁ Κύριος κάλεσε τοὺς Ἀποστόλους, αὐτοὶ ἄφησαν ἀμέσως τὰ πάντα καὶ τὸν ἀκολούθησαν... Γιατὶ ἄραγε ἀνταποκρίθηκαν ἀμέσως καὶ τόσο πρόθυμα;... Ἐπειδὴ εἶδαν κάτι πῶς ἐκθαμβωτικό... Αὐτὸς εἶναι ὁ νόμος ποὺ κυβερνᾷ τὶς ψυχὲς μας, Μεγαλειοτάτη... Ὅταν γνωρίζουμε κάτι καλύτερο, ἐγκαταλείπουμε ὅ,τιδήποτε χειρότερο... Ὅλα ὅμως τὰ εἶδη τῶν ἀπολαύσεων χωρίζουν τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὴν βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Ἡ ψυχὴ ποὺ σκλαβώνεται στὰ ὑλικά ἀγαθὰ δὲν ἔχει μέρος στὴν αἰώνια ζωὴ... Μόνο ὅταν ἔχουμε κοινωνία μὲ τὸν Ἐνα καὶ Ἀληθινὸ Θεὸ ἀποκτοῦμε ἀμύθητη περιουσία, ἔστω καὶ ἂν δὲν ἔχουμε καθόλου ὑλικά ἀγαθὰ...».

Ἐν συνεχείᾳ, ἡ Αὐτοκράτειρα ἔθεσε καὶ πολλὰ ἄλλα ἐρωτήματα στὸν ἔγκλειστο Δοσίθεο... Μετὰ ἀπὸ μία μακρὰ συζήτησι, πληροφορήθηκε τελικὰ ὅτι ὁ Ἐρημίτης δὲν εἶχε γίνει ἀκόμη Μοναχὸς ἐξ αἰτίας τῶν νόμων περὶ ἀγροτῶν.

Τότε, ἡ Ἐλισάβετ ἔδωσε ἀμέσως προσωπικὴ ἐντολὴ νὰ τὸν κείρουν Μοναχό... Τὴν ἐπομένη ἡμέρα ἔγινε ἡ τελετὴ τῆς κουρᾶς σὲ ρασοφόρο Μοναχὸ παρουσίᾳ τῆς Αὐτοκράτειρας... Κατὰ παράκλησιν τοῦ Δοσιθέου δὲν τοῦ δόθηκε νέο ὄνομα...

Ἔτσι λοιπόν, ἡ Πρόνοια τοῦ Θεοῦ οἰκονόμησε μὲ τὸν ἀπροσδόκητο αὐτὸν τρόπο νὰ πραγματοποιηθῆ ὁ ἐγκάρδιος πόθος τοῦ ἀνδρείου Δοσιθέου καὶ νὰ λάβῃ τὸ πολύτιμο δῶρο τῆς Μοναχικῆς Κουρᾶς, διὰ μέσου μάλιστα τῆς Μεγαλειοτάτης!...

Ὅταν ἡ Ἐλισάβετ ἀποχαιρέτησε τὸν νεόκουρο Ἐρημίτη, τοῦ ἔδωσε ἓνα πουγκὶ γεμᾶτο μὲ χρυσᾶ νομίσματα... Ἐκεῖνος, ἀφοῦ κατευόδωσε τὴν Αὐτοκράτειρα, δὲν ἔφερε τὰ χρήματα μέσα στὸ σπηλαιό του... Ἐκ νεότητός του εἶχε ἐπιλέξει τὴν ξενιτεία καὶ τὴν ἀκτημοσύνη... Καὶ μέχρι τώρα μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ καὶ χάριν Αὐτοῦ εἶχε φανῆ συνεπής... Ἔτσι, ἄφησε τὸ πουγκὶ μέσα σὲ ἓνα πήλινο δοχεῖο ἔξω ἀπὸ τὴν εἴσοδο τοῦ Ἀσκητηρίου του...

Μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ μιμήθηκε τὸν Ἅγιο Ἀγαπητὸ τὸν Θεραπευτὴ τῶν Σπηλαίων... Αὐτὸς εἶχε κάνει κάτι ἀνάλογο μὲ τὸ χρυσάφι ποῦ τοῦ εἶχε προσφέρει ὁ Μέγας Δούκας Βλαδίμηρος ὁ Μονομάχος, ὅταν τὸν εἶχε θεραπεύσει θαυματουργικὰ ἀπὸ μία θανατηφόρα ἀσθένεια...

Μετὰ τὴν ἀναχώρησι τῆς Αὐτοκρατείας καὶ τῆς συνοδίας της, ἓνας εὐλαβῆς ἀγρότης ἀπὸ τὸ γειτονικὸ χωριὸ Πίργκοβο ἔφερε λίγη τροφὴ στὸν Ἐρημίτη... Ὁ Δοσιθεὸς τὸν εὐχαρίστησε καὶ τὸν ἐρώτησε:

«Ἡ Αὐτοκράτειρα ἦλθε ἐδῶ γιὰ νὰ μὲ ἐπισκεφθῆ... Καὶ τί νομίζεις ὅτι μοῦ ἔδωσε;!...».

«Τί σοῦ ἔδωσε, μπάτουσκα;...».

«Δὲν βλέπεις;... Κοίταξε μόνος σου ἐκεῖ στὸ πήλινο δοχεῖο!...».

«Μπάτουσκα!... Εἶναι χρυσᾶ νομίσματα!... Δὲς πόσα χρήματα εἶναι!... Ὅριστε, πᾶρε το!...».

Ὁ Δοσιθεὸς μὲ ἓνα μεδίαιμα ἀπόρριψε τὴν προσφορὰ του καὶ ἀρνῆθηκε νὰ πάρῃ τὰ χρήματα ποῦ τοῦ ἀνῆκαν, λέγοντας:

«Κάνε ὅ,τι σὲ φωτίσει ὁ Θεός... Ἐγὼ δὲν τὰ χρειάζομαι!...».

Ἐκπληκτος ὁ χωρικὸς ἔσπευσε στὴν Λαύρα τῶν Σπηλαίων καὶ παρέδωσε τὰ χρήματα στὸ Συμβούλιο τῶν Γερόντων... Ἔγινε σύσκεψις καὶ μὲ τὴν συγκατάθεσι τοῦ Ἐρημίτου ἀποφασίσθηκε νὰ χρησιμοποιηθοῦν τὰ χρήματα γιὰ τὴν κατασκευὴ μιᾶς νέας ἐνοριακῆς Ἐκκλησίας στὸ χωριὸ Πίργκοβο...

* * *

Για τὸν Μοναχὸ πλέον Δοσίθεο, μετὰ τὴν θαυμαστὴ αὐτὴ ἐπέμβασι τοῦ Θεοῦ, ἓνα νέο στάδιο ἀγώνων ἀνοιγόταν τώρα μπροστὰ του...

Μέσα στὴν ἀπομόνωσι τοῦ ἀσκητικοῦ σπηλαίου του ἔπρεπε νὰ αὐξήσῃ τὸ δοθὲν τάλαντον ἔτι περισσότερο...

θ. Θεοφώτιστος ὁδηγὸς ψυχῶν

Ὁ Ἐρημίτης Δοσίθεος, ὁ κρυμμένος αὐτὸς θησαυρὸς τῆς Χάριτος, μὲ τὸν καιρὸ γινόταν ὄλο καὶ περισσότερο γνωστός... Οἱ δωρεές τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἄρχισαν νὰ ξεχύνωνται ἀπὸ τὸ σπήλαιό του... Ἄνεδειχθῆ θεοφώτιστος ὁδηγὸς ψυχῶν...

Πολλοὶ ἄνθρωποι προσέτρεχαν γιὰ παρηγοριὰ καὶ καθοδήγησι πνευματικὴ στὸν Ἐγκλειστο τοῦ Κιτάγιεφ... Καὶ ἐκεῖνος, χωρὶς νὰ φαίνεται, ἀπὸ ἓνα μικρὸ ἄνοιγμα, μιλοῦσε στὸν καθένα ἀνάλογα μὲ τὸ κοινωνικὸ του ἐπίπεδο...

Ἡ περίπτωσις τῆς Αὐτοκράτειρας, γιὰ τὴν ὁποία μόλις προηγουμένως ἐγράψαμε, εἶναι πολὺ χαρακτηριστικὴ...

Στὴν βαθειὰ σὲ νόημα καὶ προφητικὴ ὁδηγία-προτροπὴ πρὸς τὸν μελλοντικὸ Ὅσιο Σεραφεῖμ ἔχουμε ἤδη ἀναφερθῆ.

* * *

Ἔχει ἐπίσης διασωθῆ μία ἀκόμη εἰδικὴ περίπτωσις ἑνὸς πλουσίου ἀπὸ τὸ Κίεβο.

Ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦλθε στὸ Ἐρημητήριον καὶ παρακαλοῦσε ἀπελπισμένος:

«Βοήθησέ με, μπάτουσκα!... Βρίσκομαι σὲ μεγάλη θλίψι... Ὁ Θεὸς μὲ ἔχει ἐγκαταλείψει... Δὲν μὲ ἀκούει!...».

«Ἐσὺ γιὰτί κλείνεις τὰ αὐτιά σου, ὅταν ἄνθρωποι πού βρῖσκονται σὲ ἀνάγκη σοῦ ὁμιλοῦν;... Γι' αὐτὸ ὁ Κύριος δὲν σὲ ἀκούει... "Ὅς φράσσει τὰ ὦτα αὐτοῦ τοῦ μὴ ἐπακοῦσαι ἀσθενοῦς, καὶ αὐτὸς ἐπικαλέσεται, καὶ οὐκ ἔσται ὁ ἐπακοῦων"... Ἀλλὰ μὴν στενοχωριέσαι... Αὐτὸ δὲν εἶναι ἀκόμη δυστυχία... Ἀλλοίμονο ὅμως ἂν ὁ Κύριος δὲν θὰ σὲ ἀκούσῃ, ὅταν ἀρχίσῃς νὰ προσεύχεσαι γιὰ τὴν συγχώρησι τῶν ἁμαρτιῶν σου...».

«Προσεύχομαι, μπάτουσκα!... Προσεύχομαι καθημερινά... Πρωῖ καὶ βράδυ κάνω πολλὲς μετάνοιες καὶ ἐπικαλοῦμαι τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου...».

«Μάταια κοπιᾶζεις, φίλε μου... Ἐπικαλεῖσαι τὸ ὄνομά Του μόνο μὲ τὴν φωνή σου, ἀλλὰ ὄχι καὶ μὲ τὴν καρδιά σου... Ἄν ἡ καρδιά σου πῆ τὴν προσευχή, τότε θὰ εἶναι ἔτοιμη νὰ ὑποταχθῆ στὸν Ἐνα πού ἀναγνωρίζεις καὶ ὁμολογεῖς ὡς Κύριό σου...».

Πήγαινε σπίτι σου και σκέψου: Ποιός είναι ο Κύριος και ποιός ήσουν εσύ πριν από Αυτόν;... Πόσο καλό έχει κάνει Αυτός σ' εσένα και πόσο συνεχίζει να κάνει;... Γιατί ζής επάνω στην γη και τί πρόκειται να δής στο μέλλον;... Όταν θα σκεφθής αυτό, τότε θα νοιώσης προθυμία για να πραγματοποιήσης το θέλημά Του χωρίς άμφιταλαντεύσεις... Τότε δεν θα προσεύχεσαι απλά με το στόμα σου: "Κύριε! Κύριε!"... Άλλα θα κράζεις από την καρδιά σου: "Κύριε, βοήθησέ με και δώσε μου την δύναμι να πορεύωμαι σύμφωνα με το θέλημά Σου"... Αυτή ή μετάνοιά σου θα εύχαριστή τον Κύριο...».

* * *

Μία άλλη πολύ χαρακτηριστική και συγκλονιστική συνάντησις πραγματοποιήθηκε μετά από είκοσι χρόνια....

Ένω ο Δοσίθεος συνέχιζε τον εγκλειστο βίο του στο σπήλαιο, ένας ακόμη Προσκυνητής ήλθε για να βρή κοντά του ανάπαυσι πνευματική... Ήταν ή αδελφή του!...

Ο Δοσίθεος, αν και την ανεγνώρισε, όμως απόκρυψε το πρόσωπό του και την ταυτότητά του...

Την άκουγε προσεκτικά...

Οί γονείς της είχαν κοιμηθῆ... Ένοιωθε μοναξιά... Τελικά άποφάσισε να επισκεφθῆ το Κίεβο... Ήθελε να έκμυστηρευθῆ στον Έρμηίτη του Κιτάγιεφ τα οικογενειακά της προβλήματα... Μια αδελφή της είχε έξαφρατισθῆ... Κανείς δεν εγνώριζε τί της είχε συμβῆ...

Ο Δοσίθεος της έδωσε τις κατάλληλες συμβουλές... Την προέτρεψε να μην λυπηται για την άγνωσμένη αδελφή της που είχε φύγει με σκοπό να ύπηρετήση τον Κύριο:

«Μην αναμειγνύεσαι στην ζωή της αδελφῆς σου... Έφυγε άκολουθώντας την χάρι του Θεού... Θα έπρεπε να αισθάνεσαι χαρά... Αυτή δεν ύποκύπτει, όπως εσύ, σε άμαρτωλές σκέψεις... Δεν ενδιαφέρεται για τα μάταια ύλικά αγαθά... Αναγεννήθηκε από το Άγιο Πνεύμα και τώρα άγωνίζεται για την σωτηρία της... Δεν έχουμε μία μόνιμη πόλι εδώ... Αναζητούμε αυτήν που θα έλθη...».

1. Στην Λαύρα των Σπηλαίων

Γύρω στο 1770 και ενώ ήταν ήδη περίπου 50 ετών, ο Δοσίθεος πέρασε μία δοκιμασία... Ήταν ύποχρεωμένος, χάριν της ύπακοῆς, να εγκαταλείψη το Άσκητήριό του... Τί είχε συμβῆ;

Λόγω κάποιων καταχρήσεων, ένα Διάταγμα της Αυτοκράτειρας Αικατερίνης Β' επέβαλλε στους Έρμηίτες, οί όποιοι ζούσαν έξω από ώρ-

γανωμένες Μοναστικές Κοινότητες, νὰ ἐνταχθοῦν σὲ Κοινόβια... «Δὲν ἐπιτρέπεται νὰ ὑπάρχουν Ἀναχωρητὲς παντοῦ»...

Οἱ Γέροντες τῆς Λαύρας τῶν Σπηλαίων δὲν ἤθελαν νὰ παραβιάσουν τὴν ὁδηγία αὐτή... Κάλεσαν τὸν Ἐγκλειστο Δοσίθεο νὰ ἔλθῃ καὶ νὰ ζήσει μαζί τους... Ὁ ἔμπειρος Ἀσκητὴς ὑπάκουσε... Προτίμησε ὁμως νὰ συνεχίσῃ τὴν ἀπομόνωσι... Ἔτσι ἐπέλεξε μίᾳ σπηλιά στὰ Ἀπομακρυσμένα Σπήλαια τῆς Λαύρας, τὰ ὁποῖα ἦσαν ἐπίσης στὰ ὄρια Αὐτῆς...

Ἐζησε γιὰ τέσσερα χρόνια στὸ νέο του Ἀσκητήριο ἀγωνιζόμενος ἀνδρείως...

Τὰ πλήθη τῶν πιστῶν Προσκυνητῶν ἐξακολουθοῦσαν νὰ ἔρχονται ὡς τὸ ἄνοιγμα τοῦ νέου σπηλαίου του... Αὐτὸ εἶχε ἀρχίσει νὰ τὸν κουράζῃ... Ἴσως νὰ προαισθανόταν καὶ τὸ τέλος του... Ἐπιθυμοῦσε νὰ περάσῃ τὰ τελευταῖα του στὴν πλήρη ἀπομόνωσι...

Ἔτσι, ἔκανε μίᾳ αἴτησι στὴν Διοίκησι τῆς Λαύρας. Ζητοῦσε νὰ τοῦ δοθῇ ἡ ἄδεια νὰ ἐπιστρέψῃ στὸ Κιτάγιεφ...

Ἐπὶ τοῦτο καὶ μίᾳ ἐκδοχῇ ὅτι ἡ Διοίκησις παρήγγειλε στὸν Δοσίθεο νὰ ἐτοιμασθῇ, προκειμένου νὰ χειροτονηθῇ Διάκονος... Αὐτὸς ἀρνήθηκε... Ἄρχισε μάλιστα νὰ συμπεριφέρεται ὡς διὰ Χριστὸν σαλός... Γύριζε στὶς ἀγορὲς καὶ ἐπέπληττε τοὺς ἀνθρώπους...

Τέλος πάντων, μετὰ ἀπὸ ἓνα χρόνο ἡ Διοίκησις συγκατένευσε στὸ αἶτημά του... Ὁ Δοσίθεος ἐπέστρεψε τὸ 1775, ἓνα ἔτος πρὸ τῆς κοιμήσεώς του, στὸ Κιτάγιεφ... Ὅχι ὁμως στὸ ἀρχικὸ του σπήλαιο, ἀλλὰ σὲ ἓνα Κελλὶ τοῦ Ἐρημητηρίου.

Ἐζησε καὶ πάλι ὡς ἐγκλειστος μὲ γαλήνη καὶ μὲ ἀκόμη αὐστηρότερη ἀσκητικὴ ζωή... Ἐτοιμαζόταν γιὰ τὴν μεγάλη ἀναχώρησι...

ια. Ὁ Δόκιμος Μοναχὸς Θεοφάνης

Θὰ ἀξίζε νὰ γίνῃ μίᾳ κάπως ἐκτενῆς ἀναφορὰ στὸν Δόκιμο Μοναχὸ Θεοφάνη... Διετέλεσε γιὰ λίγα χρόνια ὑποτακτικὸς καὶ διακονητὴς τοῦ Δοσιθέου. Τὰ περιστατικὰ τῆς ζωῆς του ποὺ γνωρίζουμε, ἂν καὶ περιορισμένα, εἶναι ἀρκετὰ γιὰ νὰ ἀντλήσουμε οἰκοδομητικὰ διδάγματα.

Ὅταν ὁ Ἐρημίτης τοῦ Κιτάγιεφ ἀναγκάσθηκε, λόγῳ τῆς αὐτοκρατορικῆς διαταγῆς, νὰ ἐγκλεισθῇ στὰ Ἀπομακρυσμένα Σπήλαια τῆς Λαύρας, ἓνας Δόκιμος Μοναχός, ὀνομαζόμενος Θεοφάνης, διωρίσθηκε γιὰ νὰ τὸν διακονῇ.

Ὁ Θεοφάνης καταγόταν ἀπὸ μία ἀγροτική οἰκογένεια τῆς Μικρῆς Ρωσίας. Εἶχε ἓνα νεώτερο ἀδελφὸ καὶ μία ἀδελφή... Σὲ ἡλικία δώδεκα ἐτῶν ἔμεινε ὄρφανός.

Κάποτε στὰ δεκαἑξί του, ἐνῶ ὠργωνε στοὺς ἀγρούς, συνέβη κάτι τὸ θαυμαστὸ ποὺ σημάδεψε τὴν μετέπειτα ζωὴ του: ἓνα οὐράνιο φῶς ἐπισκέφθηκε ξαφνικὰ τὴν καρδιά του, ἡ ὁποία γέμισε μὲ συντριβὴ καὶ μετάνοια!... Ἀμέσως, ἔλυσε τὸ βόδι ἀπὸ τὸ ἀλέτρι καὶ χωρὶς νὰ ἀποχαιρετήσῃ τὰ ἀδέλφια του, ξεκίνησε γιὰ τὸ Κίεβο... Εἶχε ἀποφασίσει νὰ ἀφιερωθῇ στὸν Θεό... Ἦταν πλημμυρισμένος ἀπὸ τὴν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ... Στὴν Λαύρα τῶν Σπηλαίων μόνασε ἐπὶ δεκαεπτὰ χρόνια ὡς Δόκιμος...

Ἡ παιδικὴ του ἀπλότητα καὶ πραότητα ἀποτελοῦσαν τὴν «καλὴν καὶ ἀγαθὴν γῆν», ὅπου ἔπεφτε ὁ εὐλογημένος «σπóρος» τῶν ὁδηγῶν καὶ συμβουλῶν, τὶς ὁποῖες ἡ σοφία τῶν Γερόντων ἔσπερνε μὲ ἀγάπη... Ἔτσι, ὁ Θεοφάνης ἔκτιζε τὸν οἶκο τῆς ψυχῆς του ἐπάνω στὸν ἀσφαλὴ βράχο τῆς ὑπακοῆς πρὸς τοὺς πρεσβυτέρους καὶ σοφωτέρους...
«Τεθεμελίωτο γὰρ ἐπὶ τὴν πέτραν...».

Ὁ καλοκάγαθος Δόκιμος ἀπεκόμισε μάλιστα πολὺ ὠφέλεια ἀπὸ τὸν Ἐρημίτη Δοσίθεο... Ὅταν τὰ ἀκάθαρτα πνεύματα τὸν πολεμοῦσαν καὶ ἔθλιβαν μὲ ποικίλους λογισμούς, καταφυγὴ του ἦταν ὁ ἔμπειρος Ἐγκλειστος, ὁ ὁποῖος τὸν ἐνεθάρρυνε καὶ ἐνίσχυε στοὺς πνευματικούς του ἀγῶνες.

* * *

Σώζεται μία σχετικὴ συζήτησις, πλήρης σοφίας καὶ διακρίσεως.

«Κάνε ὑπομονή, ἀδελφέ!... Κάνε ὑπομονὴ μέχρι τέλους καὶ θὰ σωθῆς. Ἀγάπα τὴν ζωὴ τῆς δοκιμασίας... Δίψα γι' αὐτὴν ὅπως γιὰ τὸ νερό... Ἡ δοκιμασία ὁδηγεῖ στὴν σωτηρία... Εἶναι πικρὴ, ἀλλὰ καθαρτικὴ... Πρέπει νὰ τὴν ὑπομένουμε, διότι μᾶς εἶναι χρήσιμη... Ὅπως ἀκριβῶς καὶ τὰ ροῦχα ποὺ εἶναι στενά, ἀλλὰ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τὰ ἀφαιρέσουμε ἀπὸ πάνω μας... Μὴ νομίζης ὅτι μὲ τὰ παράπονα καὶ τὴν ἀνυπομονησία θὰ γλυτώνης ἀπὸ τὶς δοκιμασίες... Ἀντιθέτως, αὐτὰ χειροτερεύουν τὴν κατάστασι... Μόνο ἡ ταπεινὴ ἀποδοχὴ τῶν δυσκολιῶν καὶ ἡ καλὴ διάθεσις θὰ ἀφαιρέσῃ τὸ φορτίο τους ἀπὸ πάνω σου... Νὰ μὴν ξεχνᾷς ὅτι ὁ Κύριος δίνει κατὰ τὸ ἔλεός Του καὶ ὄχι κατὰ τὴν δικαιοσύνη Του... Ἄν ὁ Θεὸς ἀποφάσιζε νὰ εἶναι δίκαιος μαζί σου, δὲν θὰ σοῦ ἔστελνε αὐτὲς μόνο τὶς δυσκολίες, ἀλλὰ πολὺ

βαρύτερες... Αὐτὴ ἢ σκέψις τῆς φιλανθρωπίας τοῦ Κυρίου θὰ σοῦ δίνη δύναμι καὶ ὑπομονὴ θαυμαστή... Καὶ ἐνῶ οἱ ἄλλοι θὰ ἀποροῦν γιὰ τὶς δοκιμασίες σου, ἐσὺ θὰ σκιρτᾷς ἀπὸ τὴν χαρὰ σου... Καὶ θὰ λές: "Ἀγαπητοί μου, δὲν ἔχω τίποτα νὰ ὑπομείνω"...».

«Μπάτουςκα, ἡ καρδιά μου δὲν μὲ ἀκούει... Εἶναι νεαρή... Οἱ διαβολικὲς σκέψεις δὲν μποροῦν νὰ βγοῦν ἀπὸ ἐκεῖ...».

«Καὶ πῶς βρῆκαν εἴσοδο ἐκεῖ γιὰ πρώτη φορά;... Ἀπὸ ποῦ;... Ἄραγε, ποῦ εἶναι οἱ ρίζες τους;...».

«Στὴν ἁμαρτία...».

«Καὶ γιατί ἡ ἁμαρτία ἄρχισε νὰ μεγαλώνῃ ἐκεῖ μέσα;...».

«Αὐτὸ ἔγινε μὲ τὴν ἰδική μου θέλησι...».

«Ὡραῖα!... Πήγαινε λοιπὸν καὶ κόψε τὸ θέλημά σου... Ἄπλᾶ, ὅπως γιὰ νὰ κόψουν τὰ φύλλα καὶ τὰ κλαδιὰ ἐνὸς δένδρου, κόβουν τὸν κορμὸ σύρριζα, ἔτσι κι ἐσὺ κόψε ὅλες τὶς ἐπιθυμίες σου... Καὶ μὴν ἀφήνης τὶς διαβολικὲς σκέψεις νὰ φθάσουν στὴν καρδιά σου... Ἡ εὐφυΐα σου θὰ σοῦ διδάξῃ τὸν τρόπο... Αὐτὴ εἶναι σὰν τὸ κλαδευτήρι μὲ τὸ ὁποῖο κόβουμε τὰ κλαδιὰ...».

«Μπάτουςκα, αὐτὸ εἶναι πολὺ δύσκολο γιὰ μένα... Ἡ ἀδυναμία μου κάνει τὸ πνεῦμα μου ἀβέβαιο...».

«Πρόσεχε!... Μὴν ἐνδίδῃς!... Μὴν καλοπιάνῃς τὸν ἑαυτό σου... Θυμήσου ὅτι ἡ μεμψιμοιρία εἶναι ὁ πιὸ ἀπατηλὸς καὶ ἐπικίνδυνος ἐχθρὸς μας... Αὐτὸς σὲ συμβουλεύει: "Κάνε ἓνα διάλειμμα... Ἐχεις ἐξαντλήσει τὸν ἑαυτό σου..." ...Πόσο εὐγενικὸς εἶναι!... Καὶ μόλις τὸν ἀκούσεις, σοῦ φέρνει τὴν μιὰ ἀνάπαυσι μετὰ τὴν ἄλλη... Ἔτσι ὑπονομεύει τὴν προσπάθεια τῆς λυτρώσεως... Λησμονοῦμε τὸν κανόνα τῆς εὐσεβοῦς ζωῆς... Ὁ ζῆλος μας γιὰ τὸν Θεὸ ψυχραίνεται... Καὶ τί ἐπακολουθεῖ; Σκότος, ἁμαρτία, πτώσις... Ἄλλὰ, ὄχι!... Ὅσο ὁ Κύριος σὲ βοηθάει στὸν ἀγῶνα γιὰ τὴν σωτηρία, μὴν παραιτῆσαι!...».

«Μπάτουςκα, τί μπορῶ ἄραγε νὰ κάνω ὥστε νὰ τὸ πολεμῶσω αὐτό;... Τί μπορῶ νὰ κάνω γιὰ τὸν ἑαυτό μου;...».

«Μὴν λυπᾶσαι αὐτόν... Τιμώρησέ τον, ὥστε νὰ εἶναι ἐπιμελής. Κράτα τὸ σῶμα σου κάτω ἀπὸ πειθαρχία... Αὐτὸ εἶναι σὰν τὸν ἀνόητο ὑπηρέτη: ὅταν ἀσκῆται, εἶναι ταπεινὸ καὶ ὑπάκουο... Ἄλλὰ, ἀπὸ τὴν στιγμὴ ποῦ θὰ τοῦ δώσης ἓνα διάλειμμα καὶ χαλαρώση, θὰ σοῦ δεῖξῃ τὰ νύχια του καὶ τὰ μάτια του νὰ

φλέγωνται μὲ πάθος... Μεγάλη θλίψις γιὰ μᾶς!... Κανεῖς δὲν προσπαθεῖ νὰ ταπεινώνη τὸ σῶμα του... Ὅλοι τὸ εὐχαριστοῦν καὶ τὸ καλομαθαίνουν... Ἀλλά, θυμήσου: "Σὰρξ καὶ αἷμα βασιλείαν Θεοῦ κληρονομήσαι οὐ δύνανται"...».

* * *

Δὲν πέρασε πολὺς καιρὸς καὶ ὁ Δόκιμος Θεοφάνης ζήτησε εὐλογία γιὰ νὰ πραγματοποιήσῃ ἓνα προσκύνημα στὰ Ἱεροσόλυμα... Ὁ Ἐγκλειστος Δοσίθεος ὅμως τοῦ ἀπάντησε ἀρνητικά:

«Τὸ ἰδικό σου μονοπάτι δὲν ὀδηγεῖ οὔτε στὰ Ἱεροσόλυμα οὔτε στὸ Ἅγιον Ὅρος... Ὅταν θὰ ἔλθῃ ἡ κατάλληλη ὥρα, θὰ πρέπει νὰ πραγματοποιήσῃς ἓνα ἄλλο ταξίδι... Ὅσο γιὰ τῶρα ὅμως, ἐὰν θέλῃς, ξεκίνησε γιὰ τὴν Μολδαβία (*)... Αὐτὸ τὸ ταξίδι θὰ εἶναι ἀφέλιμο γιὰ σένα».

«Ἀλλὰ πῶς θὰ φθάσω ἐκεῖ;... Καὶ ποῦ θὰ πάω;... Δὲν γνωρίζω κανέναν ἐκεῖ...».

«Αὐτὸ μὴ σὲ ἀνησυχῇ... Πήγαινε κάτω στὸ Ποντόλ (*)... Ἐκεῖ θὰ βρῆς δύο Μολδαβοὺς Μοναχοὺς... Αὐτοὶ θὰ σὲ πάρουν μαζί τους...».

Ὁ Θεοφάνης ὑπάκουσε... Ἔκανε ἀκριβῶς ὅτι τοῦ εἶχε πεί ὁ διορατικὸς Γέροντάς του... Στὸ Ποντόλ συνάντησε πράγματι τοὺς δύο Μοναχοὺς... Μάλιστα ὁ ἓνας ἦταν ὁ Σωφρόνιος, ἀπὸ τοὺς στενωτέρους μαθητὲς τοῦ Στάρετς Παΐσιου Βελιτσκόφσκυ (*).

Οἱ Μολδαβοὶ Γέροντες ζήτησαν ἀπὸ τὸν Δόκιμο νὰ τοὺς γνωρίσῃ τὸν Ἐγκλειστο τῶν Σπηλαίων... Τελικὰ ἐπίσκεψθησαν τὸν Δοσίθεο... Εἶχαν μία ἐποικοδομητικὴ συζήτησι... Καὶ συμφώνησαν νὰ πάρουν μαζί τους τὸν Θεοφάνη στὴν πατρίδα τους...

Μετὰ ἀπὸ πολλὰς δυσκολίες, ἔφθασαν στὴν Δραγομίρνα τῆς Μολδαβίας... Ἐκεῖ τοὺς ὑποδέχθηκε ὁ ἴδιος ὁ φημισμένος Στάρετς, ὁ Ὅσιος Παῖσιος, ὁ ὁποῖος ἀπευθύνθηκε στὸν Δόκιμο ἀπὸ τὸ Κίεβο:

«Τέκνον μου Θεοφάνη, τὸ ταξίδι σου δὲν ἔγινε ἄσκοπα... Μία ἀνταμοιβὴ ἔχει προετοιμασθῆ γιὰ σένα...».

Ἀκολούθησε μία ἐπίσκεψι στὶς ὑποδειγματικὲς Μοναστικὲς Κοινότητες τῆς Μολδαβίας, οἱ ὁποῖες ἦσαν ὑπὸ τὴν πνευματικὴ καθοδήγησι τοῦ μεγάλου Στάρετς Παΐσιου...

Στὸ τέλος, βαθειὰ ἐντυπωσιασμένος, ὁ Θεοφάνης ζήτησε τὴν εὐλογία τοῦ Ὁσίου γιὰ νὰ μείνῃ μαζί του... Ὁ Στάρετς ὅμως τοῦ ἀπάντησε:

«Τώρα, πήγαινε στὴ Ρωσία... Ὑπηρέτησε τὸν Γέροντά σου γιὰ λίγο ἀκόμη... Θὰ φύγῃ πολὺ σύντομα... Τότε, μὲ τὴν ἰδική του εὐλογία, πήγαινε νὰ βρῆς τὴν σωτηρία σου ὅπου αὐτὸς σὲ συμβουλεύσει...».

* * *

Ἔτσι, ὁ Θεοφάνης ἐπέστρεψε στὸ Κίεβο... Συνέχισε νὰ διακονῇ τὸν Ὁσιο Δοσίθεο στὰ Ἀπομακρυσμένα Σπήλαια τῆς Λαύρας.

Κάποτε, ὁ διορατικὸς Γέροντάς του τὸν ἔστειλε νὰ φέρῃ μία ποσότητα θυμιάματος... Καὶ ἄρχισε νὰ μοιράζῃ στοὺς προσκυνητὲς τὸ θυμιάμα, λέγοντας προφητικά:

«Πάρτε αὐτὸ καὶ θυμιάστε τὸ σπίτι σας πολὺ καλά... Ἔρχεται σύντομα μεγάλη δυστυχία... Οἱ ἄνθρωποι θὰ πέφτουν νεκροὶ στοὺς δρόμους σὰν ἔντομα... Ἀλλά, μὴν ἀπελπιζέσθε!... Μὴ χάνετε τὸ κουράγιο σας!... Προσευχηθῆτε!... Προσευχηθῆτε!...».

Δὲν πέρασε πολὺς καιρὸς καὶ μία ἐπιδημία πανώλης ξέσπασε στὴν χώρα... Γρήγορα πλησίασε τὸ Κίεβο... Ἐφθασε στὶς 3 Σεπτεμβρίου 1770... Τὰ θύματα ἦσαν πολλὰ... Ὅσοι ὅμως εἶχαν θυμιάσει τὰ σπίτια τους μὲ τὸ θυμιάμα τοῦ Ἐγκλείστου Δοσιθέου παρέμειναν ἀπρόσβλητοι!...

β. Ἐνα τέλος εἰρηνικὸ καὶ εὐλογημένο

Ὁ Ἐγκλειστος Δοσίθεος βρίσκεται καὶ πάλι στὸ Κιτάγιεφ... Ἡ ἡλικία του δὲν εἶναι μεγάλη... Ἔχει ὅμως καταβληθῆ ἀπὸ τὴν μακροχρόνια σκληρὴ καὶ ἐπίπονη ἄσκησι...

Μία ἡμέρα προσκάλεσε τὸν ὑποτακτικὸ του Θεοφάνη καὶ τοῦ ἔδωσε τὶς τελευταῖες ὑποθήκες:

«Τέκνον μου ἀγαπημένο... Μὲ διακόνησες μὲ πολλοὺς τρόπους... Τώρα εἶμαι ἔτοιμος νὰ ἀποχωρήσω γιὰ τοὺς Πατέρες μου... Ἀφοῦ μὲ θάψῃς, νὰ μὴ μείνῃς ἐδῶ... Πήγαινε πρὸς τὸν Βορρά... Στὸ Μοναστήρι τοῦ Σολόφσκυ (*) θὰ βρῆς τὴν σωτηρία σου...».

Τὴν παραμονὴ τῆς κοιμήσεώς του, ὁ Ὁσιος ἄφησε ξαφνικὰ τὸ Κελλί του καὶ ἄρχισε νὰ γυρίζῃ τὸ Ἐρημητήριο τοῦ Κιτάγιεφ, κρατώντας τὸ ραβδί του....

Οί Μοναχοί ἐξεπλάγησαν, βλέποντάς τον...

Ὁ Δοσίθεος ἔβαζε σὲ καθέναν ξεχωριστὰ μία βαθειὰ μετάνοια καὶ ἔλεγε μὲ δάκρυα:

*«Συγχαρέστε με!... Στὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, συγχαρέστε με!...
Σᾶς ἔχω προσβάλλει πολλές φορές μὲ τὰ λόγια, τὶς πράξεις καὶ
τὶς σκέψεις μου...».*

Κατόπιν ἐπέστρεψε στὸ Κελλί του... Κατὰ τὴν διάρκεια τῆς νύκτας ἔψελνε... Προσευχόμενος πλησίαζε τὶς πύλες τῆς αἰωνιότητος...

Τὸ πρωῖ ὁ Θεοφάνης δὲν πῆρε ἀπάντησι, ὅταν τὸν ἐρώτησε ἀπ' ἔξω γιὰ τὶς ἀνάγκες του... Ἔτρεξε καὶ εἰδοποίησε τοὺς Μοναχοὺς... Ὅταν ἄνοιξαν τὸ Κελλί, βρῆκαν τὸν Δοσίθεο γονατιστὸ σὲ στάσι προσευχῆς μπροστὰ στὶς Εἰκόνες... Τὸ καντήλι ἦταν ἀναμμένο... Στὸ ἀριστερό του χέρι, ποὺ ἦταν παγωμένο, κρατοῦσε ἓνα χαρτί... Ἡ εὐλογημένη ψυχὴ τοῦ ἀγαπημένου τους Ἀσκητοῦ εἶχε ἀναχωρήσει γιὰ τὸ Θεό.... Ἦταν 56 ἐτῶν...

Πῆραν τὸ χαρτί καὶ διάβασαν:

*«Τὸ σῶμα μου εἶναι ἕτοιμο πρὸς ἐνταφιασμόν... Σᾶς ἰκετεύω,
ἀδελφια μου, νὰ τὸ θάψετε ὡς συνήθως, χωρὶς νὰ τὸ πειράξε-
τε...».*

Ἡ παράκλησις του εἰσακούσθηκε: κανένας δὲν τόλμησε νὰ ἀγγίξῃ τὸ λείψανο τοῦ Ἐγκλείστου, νὰ τὸ πλύνῃ ἢ νὰ τοῦ ἀλλάξῃ τὰ ρούχα...

Στὴν ἐξόδιο Ἀκολουθία καὶ τὴν ταφὴ τοῦ εὐλογημένου Δοσιθέου συνέρρευσε πολὺς κόσμος...

Τὸ πολυάθλο σῶμα του ἀναπαύθηκε στὸ Ἐρημητήριο τοῦ Κιτάγιαφ, δίπλα στὸ Καθολικό...

Εἶναι ἀξιοθαύμαστο καὶ τὸ ἐξῆς: ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τοῦ Ὁσίου, στὸ διάστημα 1763-1767, στὴν θέσι τοῦ ξύλινου Ναοῦ τοῦ Ἐρημητηρίου, κτίσθηκε ἓνας πέτρινος... Ἀφιερώθηκε στὴν Ἀγία Τριάδα καὶ εἶχε παρεκκλήσιο τοῦ Ὁσίου Σεργίου τοῦ Ραντονέζ!...

Ἔτσι, ὁ γενναῖος Δοσίθεος, ὁ ὁποῖος εἶχε ξεκινήσει τὴν μοναχικὴ του ζωὴ σὲ ἡλικία 15 ἐτῶν ὡς Δόκιμος στὴν Λαύρα τῆς Ἀγίας Τριάδος - Ὁσίου Σεργίου, ἀξιώθηκε νὰ κοιμηθῇ μετὰ ἀπὸ σαράντα χρόνια ἀκριβῶς στὴν μνήμη τοῦ Ὁσίου Σεργίου (25 Σεπτεμβρίου) καὶ νὰ ταφῇ δίπλα στὸν Ναὸ τῆς Ἀγίας Τριάδος, τῆς Ὁποίας εἶχε καταστή νὰὸς ἔμψυχος καὶ ἱερός!...

Σύντομα ὁ τάφος του ἔγινε ἓνα δημοφιλὲς Προσκύνημα, ἓνας ἱερὸς τόπος προσευχῆς...

Στὴν πλάκα τοῦ μνήματος εἶναι γραμμένα τὰ ἐξῆς λιτὰ στοιχεῖα:
«Ἔτος 1776, Σεπτεμβρίου 25, ἀπεβίωσε ὁ Δοσίθεος»...

Ἡ Διακήρυξις τῆς ἀγιότητος τοῦ Δοσιθέου ἔγινε μὲ Συνοδικὴ Πράξι
τὸ 1993.

* * *

Προσωπογραφία τοῦ Ὁσίου Δοσιθέου.

Δοσίθεος τοῦ Κιέβου ἦταν ἡ ἐξαφανισμένη Δαρεία τῆς οἰκογενείας τῶν
εὐγενῶν Τιάγκιν, ἀπὸ τὴν ἐπαρχία Ριαζάν!...

* * *

Ὁ Δόκιμος Θεοφάνης, μετὰ τὴν κοίμησι τοῦ Γέροντός του, ἐξακολού-
θησε γιὰ λίγο ἀκόμη νὰ εἶναι ἀσταθής... Ἀθετώντας τὴν ὑπόθηκη τοῦ
προορατικοῦ Ἀσκητοῦ, παρέμεινε στὸ Κίεβο... Ἐκεῖ ἐτοίμασε ἓνα σπή-
λαιο γιὰ τὸν ἑαυτό του, προκειμένου νὰ ζήσει ὡς Ἐρημίτης... Ἡ Διοίκη-
σις ὁμως δὲν τοῦ ἐπέτρεψε νὰ ζήσει ἐγκλειστο βίο οὔτε στὴν Λαύρα
οὔτε στὸ Κιτάγιεφ...

Τότε κατάλαβε ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ παρακούσῃ τὶς ὁδηγίες τοῦ κοιμη-
θέντος Δοσιθέου... Ἔτσι πραγματοποίησε τὸ μακρὸ ταξίδι πρὸς τὸ
Μοναστήρι τοῦ Σολόφσκου... Ὄταν ἔφθασε ἐκεῖ, ὑποτάχθηκε... Πέρασε
ἀπὸ ὅλα τὰ στάδια τοῦ Κοινοβιακοῦ Βίου... Ξεκίνησε ὡς Δόκιμος στὸν
φοῦρνο... Καὶ τελείωσε ὡς Ἐρημίτης σὲ σπήλαιο, ὅπου ἐκοιμήθη στὶς 26
Ἰουλίου τοῦ 1819... Καὶ ἔλαβε ἐπάξια μίᾳ θέσι στὸ περίφημο «Πατερικὸ
τοῦ Σολόφσκου»...

Σημειώσεις

Ἄντωνιος, Ὅσιος. Ὁ Σηπλαιώτης. Θεμελιωτὴς μὲ τὸν Ὅσιο Θεοδόσιο (*) τῆς περιφέρειας Μονῆς τῶν Σηπλαιῶν, τῆς Πετσέρασκαῖα Λαύρας (*). Γεννήθηκε τὸ 982 στὸ Λιούμπετς, ΒΔ τοῦ Κιέβου. Κοιμήθηκε τὸ 1067. Ἀποτελεῖ τὴν ἐνσάρκωσι τοῦ ρωσικοῦ Ἐρημητικοῦ Βίου. Νέος, μετέβη στὸ Ἅγιον Ὄρος, ὅπου ἔγινε Μοναχὸς καὶ ἔζησε ὡς Ἐρημίτης. Τῇ προσταγῇ τοῦ πνευματικοῦ Πατρός του, ἐπέστρεψε στὴν Ρωσία. Ἐγκαταστάθηκε ἐκεῖ ὅπου βρίσκεται τῶρα ἡ Λαύρα. Τὸ σπήλαιό του εἶχε ἤδη ὀρυχθῆ στὴν ἀπόκρυμνη ὄχθη τοῦ Δνειπέρου ἀπὸ προασκίσαντα ἕτερο Ἐρημίτη. Ἡ μνήμη του τελεῖται τὴν 10ῃ Ἰουλίου. ←

Δημήτριος Ντονσκοῖ, Ἅγιος. Μέγας Ἡγεμὼν τῆς Ρωσίας. Γεννήθηκε στὴν Μόσχα τὸ 1349 καὶ κοιμήθηκε τὸ 1389. Τὴν 7. 9. 1380 ὁ ρωσικὸς στρατὸς ὑπὸ τὸν Δημήτριον κατενίκησε τοὺς Τατάρους καὶ ἀπάλλαξε τὴν χώρα ἀπὸ τὸν φοβερὸ ἐχθρό της. Οἱ Ρῶσοι ἀπεκάλεσαν «Ντονσκοῖ» τὸν Δημήτριο ἀπὸ τὸν ποταμὸ Δόν, πλησίον τοῦ ὁποῖου διεξήχθη ἡ ἱστορικὴ μάχη, ἡ μεγίστη τῆς Ρωσίας μέχρι τῶν χρόνων τοῦ Μεγάλου Πέτρου (*). Ἡ Ρωσικὴ Ἐκκλησία, εἰς ἔνδειξιν εὐγνωμοσύνης γιὰ τοὺς ἀγωνιστὲς ποὺ ἔπασαν τότε ἡρωικά, ὥρισε εἰδικὴ ἐπιμνημόσυνη δέησι στὸ λεγόμενον «Σάββατον τοῦ Δημητρίου», μεταξὺ 18 καὶ 26 Ὀκτωβρίου. ←

Δνειπέρος. Ποταμὸς τῆς Ρωσίας. Ἀπὸ τοὺς μεγαλυτέρους τῆς Εὐρώπης. Τὸ μῆκος του εἶναι 2. 146 χλμ., τρίτο μετὰ τοῦ Βόλγα καὶ τοῦ Δουνάβως. Ἐκβάλλει στὸν Εὐξεῖνο Πόντο. Ὁ Ἡγεμὼν Βλαδίμηρος (+1015, νεώτερος ἐγγονὸς τῆς Ἡγεμονίδος Ὀλγας), «διὰ διατάγματος ἐκάλεσε τοὺς κατοικοὺς τοῦ κράτους αὐτοῦ (περὶ τὸ Κιέβον) νὰ δεχθῶσι τὸ βάπτισμα εἰς τὸν Δνειπέρον ποταμόν. Μέρος τούτων ἐβαπτίσθη» τὸ 988. ←

Ἐλισάβετ Πετρόβνα. Αὐτοκράτειρα τῆς Ρωσίας. Γεννήθηκε τὸ 1709 καὶ κοιμήθηκε τὴν 29. 12. 1761. Θυγατέρα τοῦ Μεγάλου Πέτρου καὶ τῆς Αἰκατερίνης Α'. Ἦταν ὡραία, κοινωνικὴ, ἀγαθοῦ χαρακτήρος, εὐφροεστάτη καὶ εἶχε ζῆλο γιὰ τὴν Ὀρθοδοξία. Τὴν 25. 11. 1741, σὲ ἡλικία 31 ἐτῶν, ἠγήθηκε στρατιωτικοῦ πραξικοπήματος καὶ ἀνῆλθε στὸν Θρόνον. Ἐγινε πολὺ λαοφιλὴς μὲ τὴν ἀπο-γερμανοποίησι τῆς Ρωσίας, τὴν ὁποία ἐπεχείρησε καὶ ἐπέτυχε πλήρως. Ἀναδείχθηκε ἀρκετὰ δραστήρια στὴν προσπάθειά της γιὰ τὴν ἠθικὴ, μορφωτικὴ, πολιτιστικὴ καὶ οἰκονομικὴ ἀνόρθωσι καὶ πρόοδο τῆς χώρας. Εὐεργέτησε τὴν Ἐκκλησίαν καὶ προσπάθησε νὰ βελτιώσῃ τὰ ἤθη τοῦ Κλήρου καὶ νὰ εὐρύνῃ τὴν ἐκπαιδευσί του μὲ τὴν ἴδρυσι τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας τῆς Μόσχας. ←

Θεοδόσιος, Όσιος. Ο Σπηλαιώτης. Ένας από τους ιδρυτές της Πετσέρ-σκαϊα Λαύρας. Γεννήθηκε το 1029 και κοιμήθηκε το 1074. Περίπου το 1055 έγινε Μοναχός στην πρώτη μικρή Άδελφότητα του Όσιου Άντωνίου του Σπηλαιώτου. Περὶ το 1062 ἐξελέγη Ἡγούμενος. Ἐπὶ τῆς Ἡγουμενίας του αὐξήθηκε ὁ ἀριθμὸς τῶν Μοναχῶν, ἐπεκτάθηκε ἔδαφικὰ ἡ Μονὴ καὶ ἐγκαταστάθηκε ἡ Ἀδελφότης ὀριστικὰ ἐκτὸς τῶν σπηλαίων. Στὸ πρόσωπό του δημιουργήθηκε ἕνας τύπος Μοναχοῦ, ὁ ὁποῖος κατέστη ἀφειρητικὸ ὑπόδειγμα τῆς ρωσικῆς Μοναστικῆς Παραδόσεως. Συνεδύαζε τὴν ἄσκησι καὶ τὸ φιλάλληλον, δηλαδὴ τὴν ἀνθρωπιστικὴ κοινωνικὴ δρᾶσι. Ἔτσι ἐγκαινίασε οὐσιαστικὰ τὸ ρωσικὸ «Στάρτσεεστρο». Ἡ μνήμη τῆς κοιμή-σεώς του τιμᾶται τὴν 3ῃ Μαΐου, ἡ δὲ εὐρεσις τῶν Λειψάνων του τὴν 14ῃ Αὐγού-στου. ←

Κιέβο. «Ἰερὰ πόλις καὶ μήτηρ τῶν ρωσικῶν πόλεων». Κεῖται ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Δνειπέρου. Εὐρίσκεται ἐπὶ τριῶν λόφων καὶ χωρίζεται σὲ τέσσερις τρόπον τινὰ πόλεις: **α.** Τὸ Ποντόλ (ἡ κάτω πόλις), ἐπὶ τῆς πεδιάδος καὶ στὶς ὄχθες τοῦ Δνειπέρου, ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικὴ πόλις, **β.** Τὴν παλαιὰ πόλι, **γ.** Τὸ Πετσέρσκ (πόλις τῶν Κρυπτῶν - Σπηλαίων), ἐπὶ τοῦ δεσπόζοντος τῶν λοιπῶν λόφου, κυκλούμενο ἀπὸ τείχος ποῦ περιλαμβάνει τὴν περίφημη Πετσέρκαϊα Λαύ-ρα καὶ **δ.** Ἡ νέα πόλις. Διετέλεσε πολιτικὴ καὶ θρησκευτικὴ πρωτεύουσα τῆς καλουμένης Κιεβικῆς Ρωσίας (989-1240). Ἔδρα τοῦ Μεγάλου Ἡγεμόνος. Ἡ Μητρό-πολις τῆς διοργανωθείσης ἐκεῖ Ρωσικῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ 1ῃ αἰ. Κατα-λήφθηκε, λεηλατήθηκε καὶ πυρπολήθηκε ἀπὸ τὴν Χρυσὴ Ὀρδὴ τῶν Μογγόλων (1240). ←

Μολδαβία. Τὸ σημερινὸ ΒΑ τμήμα τῆς Ρουμανίας. Ἔλαβε τὸ ὄνομά της ἀπὸ τὸν ποταμὸ Μολδάβα. Ἐμβαδόν: 38.058 τχλμ. Πρωτεύουσα: τὸ Ἰάσιο. Ἀπὸ τοῦ 15ῃ αἰ. ὑπὸ τοὺς Τούρκους μὲ ἐσωτερικὴ αὐτοδιοίκησι. Κατὰ τὸν 17ῃ αἰ. διορίζονται Φαναριῶτες Ἡγεμόνες ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολι. Γνωστὴ γιὰ τὴν ἀνάπτυξι τοῦ Μοναχισμοῦ στὰ ὄριά της καὶ τὰ περίφημα Μοναστήριά της, μὲ τὰ πολυπληθῆ Ἀσκητήρια καὶ τὸ Ἡσυχαστικὸ Τυπικὸ τους. ←

Παῖσιος Βελισκόφσκυ, Στάρετς. Γεννήθηκε τὴν 21. 12. 1722 στὴν Πολτάβα, ΝΑ τοῦ Κιέβου, καὶ κοιμήθηκε τὴν 15. 11. 1794 στὴν Μονὴ τοῦ Νεάμτς τῆς Μολδα-βίας. Ὡς Μοναχὸς ἀσκήθηκε σὲ Μοναστήρια τοῦ Κιέβου, τῆς Βλαχίας καὶ τοῦ Ἁγίου Ὁρους. Τὸ 1758 ἰδρύει τὴν Ἰερὰ Σκήτη τοῦ Προφήτου Ἡλιοῦ στὸν Ἄθωνα. Τὸ 1763 μεταβαίνει στὴν Μολδαβία, ὅπου διαλάμπει ἐπὶ τριάντα χρόνια. Θεωρεῖ-ται ἰδρυτῆς μιάς ὁλόκληρης Ἀσκητικο-φιλολογικῆς Σχολῆς, τῆς ὁποίας ἔργο ἦταν ἡ μετάφρασις καὶ ἡ ἐκδοσις τῶν ἀσκητικῶν καὶ μυστικῶν ἰδίως κειμένων τῆς Πατερι-κῆς Παραδόσεως. Στὶς Μονὲς ποῦ ἰδρυσε μετέφερε τὸ πνεῦμα καὶ τὸ τυπικὸ τοῦ Ἁγίου Ὁρους, τὸ ὁποῖο ἀπὸ ἐκεῖ διαδόθηκε σὲ πολλὰ ἄλλα Μοναστήρια καὶ κυρίως στὴν Ὀπτινα ποῦ ἀνθίσε τὸν 18ῃ αἰ. Ἀποκατέστησε τὸ «Στάρτσεεστρο», ἀνανέωσε τὴν Ἡσυχαστικὴ Παράδοσι καὶ ἐπανέφερε τὴν Νοερά Προσευχή, ἡ ὁ-ποία εἶχε λησμονηθῆ. Ἡ μνήμη του τελεῖται τὴν 15ῃ Νοεμβρίου. ←

Πέτρος Α', ὁ Μέγας. Πρῶτος Αὐτοκράτωρ τῆς Ρωσίας. Γεννήθηκε τὴν 30. 5. 1672 στὴν Μόσχα καὶ κοιμήθηκε τὴν 28. 1. 1725 στὴν Πετρούπολι. Δραστηριώτατος, «ἔσυρε διὰ τῆς βίας τὸν ρωσικὸν λαὸν εἰς τὴν ὁδὸν τῆς προόδου [τὸν πλήρη ἐξευρωπαϊσμόν], εἰς ἐκάστην δὲ τῶν μεταρρυθμιστικῶν του οὐκαζίων σελίδα συναντᾶται τὸ κνοῦτον καὶ ἡ θανατικὴ ποινή». Ἰδρυσε τὴν Πετρούπολι καὶ μετέφερε ἐκεῖ τὴν πρωτεύουσα. Κατήργησε τὸ Ρωσικὸ Πατριαρχεῖο καὶ τὸ ἀντικατέστησε μὲ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο.

Πετσέρσκαϊα Λαύρα. Μονὴ τῶν Κρυπτῶν ἢ Κατακομβῶν ἢ Σπηλαίων. Ἰδρύθηκε σὲ ἕναν ἀπὸ τοὺς τρεῖς λόφους τοῦ Κιέβου περὶ τὰ μέσα τοῦ ΙΑ' αἰ. ὑπὸ τῶν Ὀσίων Ἀντωνίου καὶ Θεοδοσίου. Κατέστη μέγα πνευματικὸ κέντρο τῆς Ρωσίας. «Ἀπετέλει μίαν ὀλόκληρον περιτετειχισμένην πόλιν μετὰ πολλῶν σειρῶν κελλίων καὶ ἐνὸς λαβυρίνθου κατακομβῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἐναπετέθησαν τὰ λείψανα πολλῶν Ἀγίων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ρωσίας».

Ριαζάν. Πόλις τῆς Ρωσίας, ΝΑ τῆς Μόσχας. Πρωτεύουσα ὁμωνύμου Ἐπαρχίας. Ἐμβαδόν: περίπου 34.000 τ.χλμ.

Σεραφεῖμ τοῦ Σάρωφ, Ὁσιος. Κατὰ κόσμον Πρόχορος Μόσινιν. Γεννήθηκε στὸ Κούρσκ τὴν 19. 7. 1759 καὶ κοιμήθηκε στὸ Σάρωφ τὴν 2. 1. 1833. Ἀφιερώθηκε στὸν Θεὸ 18ετῆς. Ἐζησε ὡς Ὑποτακτικὸς καὶ κατόπιν ὡς Ἐρημίτης. Ἀπὸ τὸ 1815 ἄσκησε τὸ «Στάρτσεστβο» μὲ προσταγὴ τῆς Θεοτόκου. Στήριξε τὸν ρωσικὸ λαὸ μὲ τὰ πλούσια χαρίσματά του. Ἐδίδασκε ὅτι ὁ σκοπὸς τῆς χριστιανικῆς ζωῆς εἶναι ἡ ἀπόκτησις τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Εἶχε βαθυτάτη εὐλάβεια πρὸς τὴν Θεοτόκο, τὴν ὁποία καλοῦσε «Χαρὰ τῆς χαρᾶς ἡμῶν» καὶ ἐνώπιον τῆς Εἰκόνης Της ἐκοιμήθη γονυκλινῆς. Μαζὶ μὲ τὸν Ὁσιο Θεοδόσιο τῆς Πετσέρσκαϊα Λαύρας καὶ τὸν Ὁσιο Σέργιο τοῦ Ραντονέζ ἀποτελεῖ τὴν κορυφὴν τῆς ρωσικῆς πνευματικότητος. Ἡ μνήμη του τελεῖται τὴν 2α Ἰανουαρίου καὶ τὴν 19η Ἰουλίου.

Σέργιος τοῦ Ραντονέζ, Ὁσιο. Ὁ λαοφιλέστερος Ἅγιος τῆς Ρωσίας. Γεννήθηκε τὸ 1314 στὸ Ροστώβ, ΒΑ τῆς Μόσχας, καὶ κοιμήθηκε τὴν 25.9.1392. Ἰδρυσε τὴν Ἱερὰ Μονὴ τῆς Ἁγίας Τριάδος πλησίον τοῦ Ραντονέζ, 40 χλμ. ἀπὸ τὴν Μόσχα. Ἀποτελεῖ γιὰ τὸν ρωσικὸ Μοναχισμὸ τοῦ ΙΔ΄ αἰ. ὅ,τι ὁ Ὁσιος Θεοδόσιος γιὰ τὸν μοναχισμὸ τοῦ ΙΑ΄ αἰ. Ὁ πληρέστερος ἐκφραστὴς τοῦ Κοινοβιακοῦ Μοναχισμοῦ τῆς Μοσχοβιτικῆς Ρωσίας. Στὴν ἐποχὴ του, ὅποτε ὁ Μοναχισμὸς τῆς Ρωσίας διερχόταν περίοδο παρακμῆς, λόγω τῆς ὑποταγῆς στοὺς Τατάρους καὶ τῶν δυσμενῶν ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν συνθηκῶν, «κατέστη ὁ τηλαυγὴς φάρος τῆς ρωσικῆς συνειδήσεως τόσον εἰς τὰ πολιτικὰ ὅσον καὶ εἰς τὰ ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα». Ὁ Μέγας Ἡγεμὼν Δημήτριος Ντονσκόϊ, πρὸ τῆς ἐκστρατείας του κατὰ τῶν Τατάρων καὶ τῆς νικηφόρου μάχης στὸ Κουλίκοβο (1380), κατέφυγε στὸν Ὁσιο Σέργιο γιὰ συμβουλὴ καὶ εὐλογία. Ὁ Ὁσιος προέβλεψε τὴν νίκη καὶ ἐνεθάρρυνε τὸν Δημήτριο. Ὄλιγο πρὸ τῆς Κοιμήσεώς του, τὴν ὁποία προεῖδε, κατὰ τὴν διάρκεια τῆς προσευχῆς του, εἶδε ἐν ὁράματι τὴν Θεοτόκο, ἢ ὁποία τοῦ εἶπε: «Μὴ φοβοῦ, ἐκλεκτὲ τοῦ Θεοῦ... Αἱ προσευχαί σου διὰ τοὺς μαθητάς σου καὶ τὴν Μονὴν ταύτην εἰσηκούσθησαν. Διὸ τίποτε δὲν πρέπει νὰ σὲ ἀνησυχῇ ἀπὸ τῆς ἡμέρας ταύτης ἢ Μονὴ αὐτὴ θὰ ἔχη τὰ πάντα ἐν ἀφθονίᾳ καὶ οὐχὶ μόνον κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ βίου σου, ἀλλὰ καὶ μετὰ τὴν κοίμησίν σου...». Τὴν 5. 7. 1422 ἔγινε ἡ μετακομιδὴ τῶν ἱερῶν Λειψάνων του καὶ ἡ Ἀνακήρυξις του. Ἡ μνήμη του τελεῖται τὴν 25ῃ Σεπτεμβρίου. ➡

Σολόφσκυ. Καὶ Σολοβέτσκιῖ (Solowjezkij). Σύμπλεγμα νήσων τῆς Ρωσίας στὴν Λευκὴ Θάλασσα. Εὐρίσκεται στὴν εἴσοδο τοῦ κόλπου Ὀνέγκα καὶ ἀνήκει στὴν διοίκησι τοῦ Ἀρχαγγέλου. Στὸ μεγαλύτερο ἀπὸ τὰ νησιά, τὸ Σολοβέτσκιῖ εἶναι ἡ ὁμώνυμος Ἱερὰ Μονή, περιβαλλομένη ἀπὸ τείχη. Ἰδρύθηκε μετὰ τὸ 1436. Προστάτες Ἅγιοι τῆς Μονῆς εἶναι οἱ Ὁσιοι Ζωσιμᾶς, Σαββάτιος καὶ Γερμανός. ➡

+

Τῷ δὲ ἐν Τριάδι
Παναγίῳ καὶ Φιλανθρώπῳ Θεῷ ἡμῶν
δόξα, τιμὴ, προσκύνησις
καὶ εὐχαριστία!